

Pedagogisch Beleidsplan

Peutergroep Klavertje 4+

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1. Algemeen
- 1.2 Doel pedagogisch beleid
- 1.3 Visie
- 1.4 Ontwikkeling van het kind

2. Pedagogisch Beleid

- 2.1 Lichamelijk ontwikkeling
- 2.2 Sociaal-emotionele ontwikkeling
- 2.3 Emotionele ontwikkeling
- 2.4 Cognitieve ontwikkeling
  - 2.4.1 Taal
- 2.5 Creatieve ontwikkeling
- 2.6 Ontwikkeling van identiteit & zelfredzaamheid
- 2.7 Piramide
- 2.8 Boekstart
  - 2.8.1 Peutertoetsen
  - 2.8.2 Tutoring
  - 2.8.3 Pientere kinderen
- 2.9 Peuterfit

3. Maatschappelijke bewustwording

- 3.1 Waarden en normen
- 3.2 Vooroordelen
- 3.3 Verschillen
- 3.4 Problemen en conflicten
- 3.5 Feesten en rituelen
- 3.6 Rouwverwerking

4. Verzorging van de kinderen

- 4.1 Gezondheid
- 4.2 Veiligheid
- 4.3 Ongevallen en rampen
- 4.4 Hygiëne

5. Klavertje 4 in de praktijk

- 5.1 Voertaal
- 5.2 De groepen
  - 5.2.1 Vorming van de groep
  - 5.2.2 Groepsgrootte
  - 5.2.3 Breng en haaltijden
  - 5.2.4 Dagje op Klavertje 4
  - 5.2.5 Dagindeling peuters
  - 5.2.8 Plaatsingsbeleid
- 5.3 Eten, drinken en slapen
- 5.4 De dagelijkse praktijk

5.4.1 De lichamelijke verzorging

5.4.2 De geestelijke verzorging

6. VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

7. Observeren

7.1 Observeren, begeleiden en zorg voor peuters

8. Personeel

Pedagogisch beleidsmedewerker / coach

8.1. Beroepskrachten in opleiding

8.2 Achterwacht

8.1.2 3 uurs regeling

9. Contacten met ouders en/of verzorgers

9.1 Informatie naar ouders/ verzorgers

9.2 Informatie van ouders/ verzorgers

10. Problemen en klachten

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Kinderdagverblijf Klavertje 4 is gevestigd aan de Floralaan 5 te Wageningen. Klavertje 4+ is een onderdeel van Kinderdagverblijf Klavertje 4 en zal worden gevestigd aan de Floralaan 20B te Wageningen. Klavertje 4+ is een kleinschalige groep waar maximaal 16 peuters zullen worden opgevangen. Op het moment dat een ouder aangeeft dat hun kind tussen de middag niet meer hoeft te slapen zal de peuter naar deze groep gaan. Op de groep zijn 2 gediplomeerde pedagogisch medewerkers werkzaam of 1 gediplomeerde beroepskracht samen met een Pedagogisch coach / VVE coach / een beroepskracht in opleiding. Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft een erkenning van het SBB. Dit houdt in dat er ook boventallige stagiaires werkzaam kunnen zijn op de groep. De groep beschikt over een groepsruimte, verschoonruimte en een toiletgroep. Op de groep staat een keukenblok. Het eten zal op Kinderdagverblijf Klavertje 4 bereid worden en gebracht worden naar Klavertje 4+. Drinken, fruit, brood etc. zal bereid worden op de groep. Klavertje 4+ beschikt over een buitenruimte die in de zomermaanden gedeeld wordt met Tuindorp. Buiten de zomermaanden kunnen wij beschikken over de gehele ruimte. Buiten zijn er verschillende speelattributen aanwezig, zoals een zandbak, schommel, loopautootjes, driewielertjes, glijbaan etc. De speelplaats is direct bij de ingang van de groep. Klavertje 4+ beschikt over bolderkarren (later willen we een Stint aanschaffen) waarmee beroepskrachten met de kinderen erop uit kunnen gaan. Zo gaan de kinderen regelmatig naar de wekelijkse markt, dierenparkje, speeltuin of supermarkt. Klavertje 4+ is geopend van maandag tot en met donderdag van 7.30 uur tot 18.30 uur en op vrijdag van 7.30 uur - 18.00 uur.

1.2 Doel pedagogisch beleid

Het opvangen, verzorgen en begeleiden van kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar in een huislijke en veilige omgeving. Klavertje 4+ vindt het belangrijk dat dit gebeurt volgens de visie van Kinderdagverblijf Klavertje 4, zoals omschreven wordt in dit pedagogisch beleidsplan. Het personeel ondersteunt deze visie en is gemotiveerd om vanuit deze visie te werken.

1.3 Visie

Klavertje 4+ vangt kinderen op in een huislijke en veilige omgeving. Belangrijk is dat kinderen zich veilig kunnen voelen in deze omgeving, zodat zij zich in hun eigen tempo optimaal kunnen ontwikkelen. Kinderen worden opgevangen in horizontale groep

Klavertje 4+ is een plek waar kinderen met elkaar spelen, elkaar leren kennen, samen eten, rekening houden met elkaar en ervaringen op doen die anders zijn dan in de thuissituatie.

Klavertje 4+ vindt het heel belangrijk dat er een goede relatie wordt opgebouwd tussen beroepskrachten/ management en ouders/ verzorgers, zodat de afstemming tussen kinderdagverblijf en de thuissituatie optimaal is.

Klavertje 4+ vindt het belangrijk om de kinderen positief te benaderen. Een positief zelfbeeld geeft het kind meer zelfvertrouwen, hierdoor zal het beter in staat zijn de hem/haar omringende wereld te ontdekken en nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Klavertje 4+ begeleidt de ontwikkeling van uw kind van peuter tot kleuter. Elke ontwikkelingsfase van uw kind en elk kind afzonderlijk vraagt een specifieke begeleiding.

Klavertje 4+ draagt zorg voor:

- lichamelijke ontwikkeling;
- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- emotionele ontwikkeling;
- cognitieve ontwikkeling;
- creatieve ontwikkeling;
- ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid.

1.4 De ontwikkeling van het kind

Een pasgeboren baby is totaal afhankelijk van anderen. Echter binnen vier jaar leert het kind begrippen en regels, kan het zich zelfstandig voortbewegen, leert het spreken en samen met anderen spelen, tandenpoetsen en zichzelf aan- en uitkleden. Kortom een groei van totale afhankelijkheid naar een grote mate van zelfstandigheid in een beperkt aantal jaren. Elk kind ontwikkelt zich in zijn of haar eigen tempo. Elk kind heeft zijn of haar eigen capaciteiten, intelligentie en temperament. Daarnaast spelen ook de situatie waarin het kind opgroeit, de mensen om hem of haar heen een belangrijke rol in de manier waarop het kind zich kan ontplooien.

In het kinderdagverblijf heeft de beroepskracht een open houding en zal het kind positief beïnvloeden door een zodanige sfeer te creëren dat een kind zich op zijn of haar gemak voelt. Door deze positieve beïnvloeding zal het kind zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon en zal gemakkelijker op onderzoek uitgaan wat ten goede komt aan de ontwikkeling.

2. Pedagogisch beleid

2.1 Lichamelijke ontwikkeling

Kinderen kunnen steeds meer en willen ook meer. Ze worden op deze leeftijd stabiel en hun bewegingen worden vloeiender. Het is belangrijk dat kinderen veel buiten spelen. Ze hebben dan alle ruimte om te klimmen, fietsen, rennen, springen etc..

Tussen de 2.5 en 3 jaar groeit een kind in de breedte. Het groeitempo in de lengte neemt af. Daarnaast verminderd in deze leeftijd de eetlust

Een peuter rent zonder te vallen en klimt overal op. Hij kan nu met twee benen van een verhoging springen. Langzaam komt de zindelijkheid op gang en ze leren vanaf 2.5 jaar de sluitspieren ontwikkelen. Wanneer een kind interesse heeft in zindelijk worden spelen de beroepskrachten hierop in.

In de fijne motoriek maakt het kind grote sprongen. We leren ze rits dichtdoen, knopen dichtdoen en veters strikken.

Tussen de derde en vierde levensjaar krijgt een kind voorkeur voor de linker- of rechterhand.

De fijne motoriek gestimuleerd door het maken van puzzels, knutselen zoals plakken, verven en tekenen.

2.2 Sociaal – emotionele ontwikkeling

Kinderen kunnen zich nog moeilijk verplaatsen in een ander en denkt dat anderen hetzelfde denken als hij of zij. Kinderen kunnen in deze leeftijd wel beter samenspelen of met meerdere kinderen spelen. De groepsregels die we bespreken gaat het kind accepteren en ze kunnen zich beter houden aan de regels. Een peuter heeft minder driftbuien en kan zich beter beheersen. Een peuter is gevoelig voor complimenten en kritiek. De eerste vriendschappen ontstaan doordat er meer samenhangsgevoel wordt opgebouwd.

Het is belangrijk om veel aandacht te besteden aan de sociale ontwikkeling van een peuters.

Peuters willen erbij horen en kijken op naar vriendjes en vriendinnetjes. Onder begeleiding van de beroepskrachten leren de kinderen om te gaan met empathie, mededogen en sociaal bewustzijn. Vaak gaat het ook om het leren omgaan met emotie en de eigen wil. Deze mogen er zijn; kinderen leren dat hier aandacht voor is en leren deze gevoelens ook uit te spreken.

We leren de kinderen dat ieder kind voor ons even belangrijk is. We leren hen ook om naar elkaar te luisteren en te praten in groepsverband.

Sociaal gedrag leren kinderen spelenderwijs. Ze kunnen eenvoudige spelregels accepteren en op hun beurt wachten. In rollenspellen geven we kinderen bijvoorbeeld ruimte om emoties en indrukken te verwerken. Populaire attributen zijn verkleedkleden, knuffels, poppen, theeservies. De poppenhoek is favoriet, net als het picknicken op een kleed. Kinderen maken samen ook graag een treinbaan of laten met elkaar de mooiste bouwwerken verrijzen.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 plaatst kinderen in principe op de gewenste dagen die ouders aangeven. Daardoor is de groepssamenstelling iedere dag anders. Het kind zal hierdoor deel uit maken van een wisselende groepssamenstelling (mits het kind meerdere dagen in de week komt).

2.3 Emotionele ontwikkeling

Het waarnemen en het serieus nemen van gevoelens van kinderen is heel belangrijk. De beroepskracht zal bepaald gedrag verbieden, maar de gevoelens van de het kind moet ze altijd accepteren. Gevoelens zoals blijdschap, woede, verdriet, angst en onverschilligheid zal de beroepskracht proberen te verwoorden. Op deze manier leert het kind om te gaan met zijn of haar gevoelens, de gevoelens van andere kinderen en zal de gevoelens herkennen zowel bij het kind zelf als bij andere kinderen in de groep.

Kinderen uiten hun gevoelens met name door spel. Dit zal gestimuleerd worden door de beroepskrachten door bijvoorbeeld een rollenspel of fantasiespel.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 beschikt verder over divers speelgoed, zoals duplo, poppen, treinrails, een boerderij, een fornuisje en een poppenhuis die de emotionele ontwikkeling van het kind mede kunnen stimuleren.

2.4 Cognitieve ontwikkeling

Kinderen denken op deze leeftijd in symbolen. Ze maken van een laken een tent of van een doos een huis. Ook herhalen kinderen veel zoals bijvoorbeeld de keuze van een boekje of een liedje. Herhalen geeft vertrouwen. Peuters kunnen geen onderscheid maken tussen werkelijkheid en fantasie. Wat ze niet snappen daar gebruiken ze hun fantasie voor. Ze kunnen vormen zoals een vierkant, cirkel of driehoek kunnen benoemen. Tussen het derde en vierde levensjaar kan een peuter beter over dingen nadenken. Wanneer hij het woord niet weet zal het zelf een woord verzinnen. De ontwikkeling van probleem oplossend vermogen wordt steeds beter ontwikkeld. Een kind kan situaties bedenken waarin vergelijkbare problemen voorkwamen en doet dan wat hij van die situatie geleerd heeft.

Peuters hebben behoefte aan imitatie. Ze leren hier veel van. Ze willen graag hun ouders maar ook de beroepskrachten nadoen in bijvoorbeeld de huishoudelijke activiteiten. Ook fantasiespel is belangrijk.

Imitatie en fantasie gaan samen: eten maken in het keukentje, luiers verschonen bij de poppen, thee drinken aan tafel. Bij oudere peuters zijn verkleedspullen, het strijkijzer en huishoudelijke materialen geliefd. De oudsten willen met alles helpen; bij het verzamelen van bladeren in de tuin, met afwassen, bij het schoenen poetsen en ramen zemen.

We betrekken kinderen zoveel mogelijk bij het maken van afspraken en het opstellen van (groeps)regels. Daardoor krijgen ze meer controle en voelt de regel 'eigen'. Ze zullen zich hierdoor sneller aan de regels houden. Het vergroot bovendien hun oorzaak-gevolg inzicht.

2.4.1 Taal

Taal is heel belangrijk om inzicht te krijgen in de wereld om het kind heen. Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden. Door informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren in nieuwe situaties kun je inzicht en begrip verwerven. De beroepskracht zal een actieve rol vervullen door veel met en tegen het kind te praten. Door de beroepskrachten wordt geen brabbeltaal gesproken of nagepraat. Kinderen worden gestimuleerd om duidelijk te praten, maar er zal altijd rekening worden gehouden met de unieke ontwikkeling van ieder kind. Om de taalontwikkeling te stimuleren worden er activiteiten gedaan zoals zingen, taalspelletjes en voorlezen. De kinderen worden betrokken in de dagelijkse gebeurtenissen. Kinderen leren veel door nabootsing. De beroepskracht legt uit, benoemt de dingen en nodigt kinderen uit om zelf de dingen te verwoorden bijvoorbeeld kleuren, dagen van de week, vormen enz.. Beroepskrachten zullen kinderen stimuleren om zelf oplossingen te zoeken voor problemen, mits het kind het in zijn of haar vermogen heeft om zelf een oplossing te zoeken.

Een peuter gebruikt vanaf de leeftijd van 2.5 jaar veel woordcombinaties en begrijpt eenvoudige aanwijzingen en vragen. Peuters zijn dol op rijmpjes en taalspelletjes. De peuter maakt volop zinnen aan de hand van de taalregels die hij kent. Vanaf het derde jaar verzint een kind zelf nieuwe woorden. Ook leert een peuter werkwoorden te vervoegen. Vanaf de start hiervan duurt het een jaar voordat een peuter dit helemaal onder de knie heeft. Het verschil tussen 'jij' en 'ik' wordt duidelijk. Een peuter leert een ander kind te onderscheiden van zichzelf. Peuter krijg ook interesse in schrijven. Een peuter zal vragende zinnen ook steeds beter goed formuleren en ook oefent hij / zij met het meervoud en enkelvoud.

We voeren veel gesprekken met de kinderen. Dat is onder andere goed voor de woordenschat die zich nu enorm uitbreidt. Belangrijk is om goed te articuleren en de zinnen duidelijk uit te spreken. We verwoorden op heldere wijze wat wij of de kinderen gaan doen. We lezen voor en vertellen verhalen. En, heel belangrijk: we luisteren aandachtig als de peuter zélf iets wil vertellen.

De taalontwikkeling gaat tussen de 2,5 en 4 jaar gelijk op met de sociaal-emotionele, motorische, cognitief-zintuiglijke en persoonlijke ontwikkeling. Deze zogenaamde parallel ontwikkeling, waarbij alle gebieden zich even snel ontwikkelen, voltrekt zich op latere leeftijd niet meer in zo'n sterke mate. We nodigen kinderen uit om taal te gebruiken. Om de ontwikkeling in deze periode zo goed mogelijk te laten verlopen, bieden we activiteiten die denken, praten, luisteren, fantaseren en spelen combineren. We lezen voor, doen taalspelletjes, herhalen rijmpjes en zingen met de kinderen.

2.5 Creatieve ontwikkeling

Door het aanbieden van allerlei soorten materialen (zoals verf, klei, water en zand) en activiteiten (zoals muziek en dans) wordt door de beroepskracht de creatieve ontwikkeling gestimuleerd. Kleine kinderen leren door het omgaan met materialen de eigenschappen van materialen kennen. Creatief zijn kan op veel manieren, belangrijk is dat een kind de ruimte krijgt voor eigen inbreng en voor deze creativiteit gewaardeerd wordt.

2.6 Ontwikkeling van identiteit & zelfredzaamheid

Een kind raakt zich er geleidelijk van bewust dat het een persoon is die verschilt van ieder ander kind. Het zelfvertrouwen van het kind wordt bevorderd door het kind positief te benaderen. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen van de kinderen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken.

De beroepskracht waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit. De beroepskracht stimuleert het identiteitsbesef door bijvoorbeeld het opnoemen van de namen van de kinderen.

De kinderen worden aangemoedigd tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De kinderen krijgen af en toe een opdracht of taak. Kinderdagverblijf Klavertje 4 kent verschillende taken als het opruimen van speelgoed, schoenen op de mat zetten of in de schoenenmand doen. Er wordt wel voor gezorgd dat de opdrachten passen bij de leeftijd van het kind.

Een peuter krijgt besef wat goed of fout is, lief of stout. Hij denkt ook 'ik ben stout geweest'. De ontwikkeling van dit eerste schuldgevoel is van invloed op het zelfbeeld. Zelfstandigheid en zelfvertrouwen groeien dit heeft tot het gevolg dat een kind doelbewust gaat handelen en initiatief neemt. Tussen de drie en vier jaar ontwikkeld de peuter een beginnende zelfkennis.

Fantasie en werkelijkheid zijn voor uw peuter moeilijk uit elkaar te houden. Alles is mogelijk, net als in sprookjes. Fantasie kan dus leuk zijn, maar ook eng. We nemen angsten serieus. We gaan niet te ver mee in de fantasie: we houden de angst klein en maken 'm niet groter door er te veel aandacht aan te besteden.

We geven een peuter volop de kans om zoveel mogelijk zelf te doen. We komen daarmee tegemoet aan de behoefte om steeds meer initiatief te nemen en doelbewuste handelingen te verrichten. Gaat in deze fase bijvoorbeeld het uitdoen van verschillende kledingstukken al vrij gemakkelijk, hoe groot is de voldoening als een peuter na een poosje zelf ook een paar kledingstukken aan kan trekken. Het vertrouwen in zichzelf groeit enorm als hij leert dat hij niet voor alles afhankelijk is van een volwassene!

2.7 Piramide

Sinds september 2012 werkt Kinderdagverblijf Klavertje 4 met "Piramide". Piramide is een onderdeel op Klavertje 4+ groep. Vanaf maart 2012 tot maart 2013 hebben de beroepskrachten de opleiding Piramide module 1 gevolgd. Module 1 hebben de beroepskrachten afgerond en Klavertje 4 heeft nu gekwalificeerde Piramide medewerkers. In oktober 2014 hebben twee beroepskrachten de laatste 2 modules afgerond. In september 2016 zijn 3 beroepskrachten begonnen met Piramide deel 2 en twee beroepskrachten met Piramide deel 1. Het doel van de educatieve Piramidemethode is kinderen de kans geven om zich optimaal te ontwikkelen. Piramide biedt kinderen een sterke pedagogische basis en een krachtige leeromgeving. In een veilige omgeving daagt Piramide kinderen uit om te spelen en te leren. Al spelend en lerend verkennen de kinderen een thema en krijgen ze grip op de wereld om hen heen. Zo wordt er een stevige basis gelegd waarvan de kinderen de vruchten plukken in het vervolgonderwijs. Piramide is een totaal methode. Acht ontwikkelingsgebieden worden geïntegreerd in projecten aangeboden. Binnen deze projecten, die enkele weken duren, verkennen kinderen aansprekende thema's. Hierbij nodigt een uitdagende speelleeromgeving hen uit om te spelen en zelfstandig te leren.

Waar nodig kunnen beroepskrachten en leerkrachten ondersteuning bieden. Het cursusprogramma biedt materiaal om gericht aan een bepaald ontwikkelingsgebied te werken.

De Piramidemethode richt zich op acht ontwikkelingsgebieden, die essentieel zijn voor de educatieve vorming van een kind.

Alle ontwikkelingsgebieden komen evenwichtig én in samenhang aan bod. Kinderen breiden bijvoorbeeld hun woordenschat uit en ze leren tellen, maar ze leren ook om prettig om te gaan met anderen en plezier te hebben in het spel.

De acht ontwikkelingsgebieden zijn:

1. *Persoonlijkheidsontwikkeling*
Zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, zelfcontrole en doorzettingsvermogen. Piramide legt de basis. Zo groeien kinderen op tot zelfstandige individuen.
2. *Sociaal-emotionele ontwikkeling*
Leren omgaan met gevoelens, zowel bij zichzelf als bij anderen. Piramide geeft kinderen de kans om te groeien als persoon.
3. *Ontwikkeling van de waarneming*
Voelen, proeven, ruiken, zien en horen. Piramide leert kinderen al hun zintuigen te gebruiken. Een belangrijke voorwaarde om de wereld te ontdekken.
4. *Taalontwikkeling en ontwikkeling van lezen en schrijven*
Communiceren met kinderen én volwassenen, de woordenschat uitbreiden, interactief voorlezen. Piramide nodigt kinderen uit om te praten en bereidt ze voor op het leren lezen en schrijven. De taallijn VVE is in de Piramidemethode uitgewerkt.
5. *Denkontwikkeling en ontwikkeling van rekenen*
Ordenen van kleuren en vormen, classificeren, seriëren, maar ook omgaan met getallen, tellen en vergelijken. Piramide bereidt de kinderen voor op het leren rekenen.
6. *Oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning*
Benoemen van lichaamsdelen, de kamers in een huis, de buurt of op reis gaan. Met de thema's van Piramide exploreren kinderen de wereld om hen heen. Ook krijgen ze besef van volgorden waarin gebeurtenissen plaatsvinden.
7. *Motorische ontwikkeling*
Grote en kleine motorische vaardigheden. Piramide laat kinderen springen, mikken en dansen, maar ook omgaan met stiften, potloden, schaar en bereidt kinderen tevens voor op het schrijven van letters en cijfers.
8. *Kunstzinnige ontwikkeling*
Muzikale en beeldende ontwikkeling. Piramide stimuleert de creativiteit door samen muziek te maken en te beleven en door te dansen. De kinderen werken aan hun beeldende ontwikkeling door op een creatieve manier thema's als kleur, vorm, licht en ruimte bezig te zijn. Technisch leren ze diverse materialen hanteren, zoals klei, verf, papier of textiel, tot en met kleur, vorm, licht en ruimte.

Piramide werkt met de volgende thema's:

1. welkom
2. herfst
3. verkeer
4. feest
5. wonen
6. lente
7. eten en drinken
8. ziek en gezond
9. kleding
10. mensen
11. zomer
12. kunst

Kinderdagverblijf Klavertje 4 maakt een planning voor de Klavertje 4+ groep die loopt van september tot eind augustus. Het managementteam bepaalt samen met het team tien thema's die we in dat jaar behandelen. De planning is te vinden op het afgesloten deel van de website.

Ouders ontvangen per mail ongeveer 1 week van te voren een ouderbrief over het thema die er aan gaat komen.

Soms is het verzoek aan ouders of ze bijvoorbeeld een foto mee willen nemen die gebruikt wordt voor een thema. In het kader van de thema's wordt er samen met de kinderen geknutseld (bedoeld voor de kinderen die mee kunnen knutselen), bewegen (dansen of een spelletje), filmpje of een webboek (digitale prentenboek) bekeken op groot scherm en liedjes gezongen. Kinderdagverblijf Klavertje 4 schaft voor ieder thema altijd 2 of 3 voorleesboeken aan en we schrijven ons in, om van een aantal thema's, een box met allerlei boekjes van de bibliotheek te ontvangen. Die worden zowel voorgelezen als interactief voorgelezen. Soms wordt er ook voor een digitaal prentenboek gekozen. Als we digitaal voorlezen zal dit in de ouderbrief vermeld worden. De liedjes die we zingen staan op de Piramide CD. Door er op uit te trekken komen ook vele onderwerpen uit de thema's aan bod.

De kinderen vanaf 3 jaar, die naar het "Klaverklasje" gaan krijgen moeilijkere activiteiten aangeboden ter voorbereiding op de basisschool. Deze activiteiten hebben betrekking op het thema. De activiteiten worden zoveel mogelijk afgewisseld. De voorbereiding op de basisschool gebeurt spelenderwijs. Voor deze doelgroep zijn andere materialen aangeschaft zoals: mini loco, Electro, begrippenspel, gezelschapsspelletjes (memory, domino, kleurenspeel enz.), schaduwspel, insteekmozaïek, prikpenningen, prikblokken en scharen.

Peutertoetsen

Cito heeft de peutertoetsen ontwikkeld en zijn een onderdeel van Piramide. De peutertoetsen zijn voor de beroepskrachten een hulpmiddel om peuters in hun ontwikkeling te volgen. Hiermee kan Kinderdagverblijf Klavertje 4 goed aansluiten op de verschillende niveaus van de peuters in de groep. Kinderdagverblijf Klavertje 4 wil met het aanbod aansluiten bij het vermogen van jonge kinderen.

Door eventuele ontwikkelingsachterstand of voorsprong tijdig te signaleren, kunnen we de peuters adequaat begeleiden. Toetsen is een onderdeel van het volgen van de ontwikkeling. Daarnaast observeert Kinderdagverblijf Klavertje 4 het kind (dit staat beschreven in hoofdstuk 6: observeren).

Hoe worden de kinderen getoetst: de beroepskracht neemt de toetsen individueel af bij peuters vanaf drie jaar. Peuters ervaren de toets als een leuke activiteit samen met de beroepskracht. Tijdens de afname van de toets vult de beroepskracht de antwoorden van de peuter in op het antwoordformulier. Na afloop telt ze de goede antwoorden op en bepaalt ze aan de hand daarvan de vaardigheidsscore en het vaardigheidsniveau van de peuter.

Met de resultaten kan Klavertje 4 het aanbod nog beter afstemmen op de behoeften van de peuter. Cito werkt met de volgende normering A t/ E. Dit houdt het volgende in:

- A - 25% - hoogst scorende leerlingen
- B - 25% - ruim boven tot net boven het landelijk gemiddelde
- C - 25% - net tot ruim onder het landelijk gemiddelde
- D - 15% - ruim onder het landelijk gemiddelde
- E - 10% - laagst scorende leerlingen

Kinderen die voor beide toetsen aan "A" scoren hebben een voorsprong in de ontwikkeling. Deze kinderen mogen deelnemen aan het programma voor Pientere kinderen. Dit bespreekt Kinderdagverblijf Klavertje 4 met de ouders.

Kinderen die een "D of E" scoren hebben meer ondersteuning nodig. Voor deze kinderen wordt een handelingsplan opgesteld (het handelingsplan komt aan bod in hoofdstuk 6 observeren).

Peuters worden 2x getoetst als ze 3 jaar en 3 maanden en 3 jaar en 8 maanden zijn. Cito hanteert normgroepen. Er zijn 2 normgroepen namelijk:

- P1 (tussen 3 jaar en 0 maanden – 3 jaar en 6 maanden)
- P2 (tussen 3 jaar en 6 maanden – 4 jaar en 0 maanden)

Tutoring

De kinderen die naar het klasje gaan worden op twee momenten getoetst. Als ze 3 jaar zijn en als ze 3 jaar en 8 maanden zijn. De VVE coach kijkt aan de hand van de toets uitslagen waar kinderen moeite mee hebben. De VVE coach kan kinderen helpen door het spelenderwijs te oefenen. Het oefenen zal plaatsvinden met één hooguit twee kinderen. We dwingen niet, een kind moet het vooral leuk vinden en er plezier in hebben. Het oefenen in kleine groepjes wordt in de Piramide "Tutoring" genoemd.

Als het kind 3.5 jaar oud is hebben we een extra oudergesprek in dit gesprek bespreken we voornamelijk de observaties uit het klasje en de toetsen die de kinderen gemaakt hebben. Indien ouders wensen, geven we ook tips die de ouders kunnen gebruiken om met hun kind thuis te kunnen oefenen.

Net voordat het kind afscheid neemt van Klavertje 4 hebben we nog een eindgesprek als het kind de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden bereikt heeft. Dan komen zowel de observatie uit het klasje, de toets als de observaties in de groep aan bod.

Pientere kinderen

Kinderen die makkelijk informatie oppakken en bij de reken- en taaltoets een 'A' scoren komen in aanmerking voor de activiteiten die bedoeld zijn voor pientere kinderen. De pientere kinderen hebben meer uitdaging nodig omdat ze verdergaand vermogen hebben om te redeneren, experimenteren en creatief te kunnen denken. We vinden het belangrijk om 'pientere kinderen' aan te spreken op hun niveau en hun onderzoekende creatieve houding verder te stimuleren zodat hun cognitieve mogelijkheden optimaal benut worden. In de activiteiten zijn steeds probleempjes opgenomen die de pientere kinderen door experimenteren, door er met elkaar en met de beroepskrachten over te praten, kunnen oplossen. Het proces is hierbij veel belangrijker dan het resultaat. De pientere kinderen worden gestimuleerd om meerdere oplossingen voor een probleem te zoeken.

We bespreken samen met de ouders of een kind de activiteiten mag volgen voor de pientere kinderen. Deze activiteiten worden altijd na het "klasje" aangeboden.

2.8 Boekstart

Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft op 18 april 2013 een samenwerkingsverband getekend met de Bibliotheek Wageningen om mee te doen met het project Boekstart.

In juni 2013 hebben alle beroepskrachten cursus "interactief voorlezen in de kinderopvang" gevolgd.

Boekjes lezen is voor kinderen van alle leeftijden heel belangrijk. Kinderdagverblijf Klavertje 4 steunt dit project omdat we willen proberen om taalachterstanden van kinderen in basisonderwijs te verminderen.

Op de Klavertje 4+ groep beschikken we over een boekenhoek. In de boekenhoek staan boeken die kinderen zelf kunnen pakken om te lezen en boeken die bedoeld zijn om voor te lezen. Daarnaast is er een bankje waarop kinderen kunnen zitten en een kleed waar ze op kunnen liggen of zitten om te lezen.

Klavertje 4 beschikt ook over een instellingsabonnement van de bibliotheek. Met de kinderen gaan we regelmatig naar de bibliotheek. Daar mogen ze dan zelf boekjes uitzoeken die we kunnen lezen op de groep.

Met de kinderen gaan we op verschillende manieren een boek lezen namelijk: voorlezen, interactief voorlezen en digitaal voorlezen we maken ook gebruik van de vertelkoffer.

Voorlezen: we hebben boekjes die met het Piramide thema te maken hebben en andere boeken die in de leeshoek staan. We lezen voor aan tafel en in de leeshoek. We lezen op verschillende tijdstippen. Kinderen mogen zelf een boekje uitzoeken die we dan in groepsverband of individueel voorlezen.

Interactief voorlezen: kinderen worden betrokken bij het voorlezen en mogen zelf vertellen wat ze zien in het boek. De beroepskrachten stellen ook vragen aan de kinderen die over het boek gaan. Interactief voorlezen doen we in groepjes van drie tot vier kinderen. Het is belangrijk om dit in een rustige omgeving te doen zodat de kinderen niet afgeleid worden.

De bibliotheek biedt ook het digitaal lezen van prentenboeken aan. Kinderdagverblijf Klavertje 4 zal dit af en toe aanbieden aan de kinderen. Vooralsnog willen we dit niet te vaak doen omdat we van mening zijn dat we zelf voorlezen leuker en uitdagender vinden. Als we digitaal een boekje gaan voorlezen of bekijken wordt u door middel van de ouderbrief hiervan op de hoogte gesteld.

In het project Boekstart wordt er ook gewerkt met een logeerbeer. Één van de doelen van Boekstart is om ouders ook te stimuleren om hun kind (eren) thuis voor te lezen. Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft ook een logeerbeer en hij heet Bobbi. Bobbi vindt het erg leuk om voor het slapen gaan te worden voorgelezen. Bobbi gaat iedere week met één kind (ouder dan 2 jaar) mee naar huis. Bobbi heeft een koffertje en in dit koffertje zit:

- pyjama
- tandenborstel
- belevenissen schriftje
- voorleesboek die het kind zelf mag uitkiezen bij Klavertje 4
- evaluatieformulier

In het belevenissenschrift vraagt Kinderdagverblijf Klavertje 4 de ouders om een stukje te schrijven en een foto te plakken van de logeerpartij van Bobbi de beer.

In het koffertje zit een evaluatieformulier voor de ouders die we graag ingevuld retour willen hebben om zo de bevindingen van dit project te kunnen evalueren en eventueel aan te passen.

We zorgen ervoor dat ieder kind aan de beurt komt.

2.9 Peuterfit

In maart 2013 zijn wij benaderd door Sportservice Ede om mee te doen aan Peuterfit. De gemeente Wageningen vindt het belangrijk dat kinderen van 2 tot 4 jaar gaan bewegen. De subsidie die hiervoor is vrijgemaakt kan worden gebruikt om een training te geven. Klavertje 4 heeft hiervan gebruik gemaakt en eind mei 2013 hebben we de training gevolgd.

Sinds november 2013 maken we gebruik van de kleine sporthal van de Ireneschool (vanaf oktober 2018 Bijenkorfsschool). We kunnen daar op alle dagen van de week terecht naar behoefte. Dit is bedoeld voor kinderen vanaf 2 jaar. Vanuit Klavertje 4+ lopen we naar de Ireneschool. Activiteiten zoals rennen, springen, klimmen etc. komen aan bod om de motorische ontwikkeling te stimuleren.

3. Maatschappelijke bewustwording

3.1 Waarden & normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt voortdurend een grote rol in de opvoeding van kinderen. Een kind komt dagelijks in aanraking met volwassenen en andere kinderen. De beroepskracht is op de eerste plaats beroepsmatig betrokken bij de kinderen. De beroepskracht onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep en daarnaast heeft de beroepskracht omgang met de groep als geheel. Hierdoor is er een voortdurende uitwisseling van waarden en normen in de communicatie. Tussen de kinderen onderling speelt voortdurend wat hoort en niet hoort. Door middel van taal vindt er onderling uitwisseling plaats van waarden en normen. Ook de non-verbale communicatie heeft een grote rol in het overbrengen van waarden en normen.

3.2 Vooroordelen

Doordat kinderen van nature nieuwe dingen open tegemoet treden, wordt geprobeerd te voorkomen dat vooroordelen ontstaan. De beroepskrachten hebben daar zelf natuurlijk een voorbeeldfunctie in. Wanneer er toch vooroordelen in een gesprek of spel naar voren komen, zal de beroepskracht hier steeds op reageren.

Dit zal ze direct doen door er over te praten of bijvoorbeeld actief te zijn in het aanbieden van speelgoed dat roldoorbrekend is, om te laten zien dat er ook andere keuzes zijn dan alleen het 'gangbare'.

Door te praten over verschillende groepen in de samenleving wil Kinderdagverblijf Klavertje 4 de kinderen daarvan bewust maken.

3.3 Verschillen

Bij Kinderdagverblijf Klavertje 4 zijn kinderen uit verschillende culturen welkom. Er zal aandacht worden geschonken aan bepaalde feesten en gebruiken die aan diverse geloofsovertuigingen verbonden zijn. Voor zover mogelijk zal aan kinderen de betekenis van speciale gebruiken worden uitgelegd door middel van liedjes, verhalen en seizoensgebonden thema's.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt het belangrijk om kinderen niet alleen de typische mannen of vrouwenrol op te leggen. Bij Kinderdagverblijf Klavertje 4 is zowel 'jongens' als 'meisjes' speelgoed aanwezig. Kinderen zijn vrij om te kiezen met welk soort speelgoed ze willen spelen.

3.4 Problemen & conflicten

Kinderdagverblijf Klavertje 4 stimuleert de kinderen om zelf een conflict op te lossen. We leren de kinderen die van andere kinderen speelgoed afpakken dit terug te geven maar ook dat een kind het afgepakte speelgoed zelf kan terugvragen. Hierbij geven we ondersteuning omdat het speelgoed terugvragen lastig kan zijn voor kinderen. Door erbij te blijven staan en het kind aan te moedigen bevorderen we het vertrouwen van het kind. Duwen en slaan dat willen we niet bij Kinderdagverblijf Klavertje 4. Een kind die duwt of slaat halen we direct uit de situatie, we vertellen wat dit doet met het andere kind. Ook vertellen we dat dit echt niet mag. Gebeurt het vaker dan zal een kind even in een triptrap stoel moeten zitten. De beroepskrachten bieden hulp als de kinderen er onderling niet uit komen of als steeds dezelfde kinderen 'winnaar' of 'verliezer' zijn.

Beide "partijen" worden in een voorkomend voorval gehoord. De minst weerbare kinderen zullen gestimuleerd worden om hun wensen en behoeften kenbaar te maken. Het is belangrijk om kinderen die dat nodig hebben, weerbaarder te maken. Door zelf het goede voorbeeld te geven leert de beroepskracht de kinderen rekening met elkaar te houden. Ze laat de kinderen zien dat je door middel van overleg tot een overeenstemming kunt komen. Zo leren kinderen al vroeg voor zichzelf op te komen en rekening met anderen te houden.

3.5 Feesten & rituelen

Verjaardagen, afscheid en feestdagen (zoals Pasen, Sinterklaas en Kerstmis) verlopen volgens een vast ritueel. Kinderen leren op deze manier wat het betekent om bijvoorbeeld jarig te zijn.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 werkt volgens een vast dagritme. Voor kinderen biedt dit structuur en houvast, maar ook plezier. Dit dagritme wordt beschouwd als een ritueel.

3.6 Rouwverwerking

Als er een persoon in de directe omgeving van een jong kind komt te overlijden, is dit heel ingrijpend. Het is erg belangrijk dat een beroepskracht op de hoogte van een overlijden is, zodat zij zo goed mogelijk kan reageren.

Om kinderen te helpen hun rouw en verdriet te verwerken is gerichte aandacht, in de vorm van o.a. troosten en knuffelen, ontzettend belangrijk. In het belang van het kind is het goed om niet over de gebeurtenis te zwijgen maar eerlijke informatie te geven die past bij de ontwikkelingsfase van dat moment.

4 Verzorgen van de kinderen

4.1 Gezondheid

De gezondheid van de kinderen wordt goed in de gaten gehouden. Wanneer kinderen ziek worden op Kinderdagverblijf Klavertje 4 zal er contact opgenomen worden met de ouders om te bespreken wat we het beste kunnen doen in het belang van het kind. Kinderen krijgen voldoende eten en drinken. Zo zorgt Kinderdagverblijf Klavertje 4 ervoor dat de stoelgang geen belemmeringen geeft.

Traktaties worden gegeven in overleg met de ouders. Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft een protocol: "richtlijnen bij ziekte en medicijngebruik. Iedere nieuwe ouder ontvangt van ons het protocol. Daarnaast staan de richtlijnen rondom ziektebeleid op de site van Kinderdagverblijf Klavertje 4 onder het kopje "praktische info".

- * Gezondheid wordt uitgewerkt in het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

4.2 Veiligheid

De groepsruimte en de buitenruimte zijn zo ingedeeld dat kinderen er veilig kunnen spelen. Speelgoed wordt regelmatig gescreend op veiligheid. Kapot speelgoed of speelgoed dat niet aan de veiligheidseisen voldoet, wordt weggegooid. Te klein speelgoed wordt of weggegooid of in de afgesloten kast gelegd.

- * Veiligheid wordt uitgewerkt in het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid

4.3 Ongevallen en rampen

Klavertje 4+ groep beschikt over een ontruimingsplan. Dit plan ligt op de groep op de kast waar ook de tassen van de kinderen zich in bevinden. Op de groep is een telefoonlijst aanwezig met daarop alle nummers van de ouders en de noodnummers van personen die ouders opgeven op het inschrijfformulier om in geval van nood te waarschuwen.

In de teamvergaderingen wordt regelmatig gesproken wat er gedaan moet worden bij een calamiteit. Spelenderwijs wordt er met de kinderen geoefend en zal er één keer per jaar een ontruimingsoefening plaatsvinden met alle kinderen die op het moment van de oefening aanwezig zijn. De ontruiming vindt plaats onder begeleiding van een BHV-instructeur die verbonden is aan de Wageningse brandweer.

4.4 Hygiëne

De ruimtes worden dagelijks schoongehouden door de beroepskrachten. Het is van groot belang dat alles goed schoon is, zodat kinderen veilig en zelfstandig kunnen spelen.

Tijdens het verschonen ligt ieder kind op zijn of haar eigen hydrofiel doek. Deze hydrofiel doek bevindt zich in het kledingbakje van het kind. Is de hydrofiel doek na het verschonen vies geworden dan vervangt de beroepskracht het hydrofiel doek voor een nieuwe. Kinderdagverblijf Klavertje 4 doet er op deze manier alles aan om vervuiling en of besmetting te voorkomen. In de verschoonruimte zijn latexhandschoenen aanwezig. Kinderen wassen na elk wc bezoek hun handen, zo ook voor we aan tafel gaan en na het buiten spelen.

Er zijn geen giftige bloemen of planten op de Klavertje 4+ groep.

5 Klavertje 4 in de praktijk

5.1 Voertaal

De voertaal die binnen kinderdagverblijf Klavertje 4 wordt gehanteerd is Nederlands.

5.2. Groepen

Op de Klavertje 4+ groep worden kinderen van 2-4 jaar opgevangen in een horizontale groep. Op de groep kunnen maximaal 16 kinderen worden opgevangen. Op de groep zijn er twee gediplomeerde beroepskrachten werkzaam of 1 gediplomeerde beroepskracht en 1 BBL-er in opleiding (hierbij wordt rekening gehouden met de inzetbaarheid. Stagiaires worden ingezet op de groepen. Daarnaast beschikt de groep over een pedagogisch coach en een VVE coach. Deze worden ingezet naar behoefte.

In onze visie staat dat kinderen aan mogen geven of ze wel of niet mee willen doen. Wij staan helemaal achter deze visie. In de praktijk zien we dat alle kinderen altijd erg enthousiast zijn. Wanneer een kind niet mee wil doen dan respecteren we dat.

We streven naar 2 beroepskrachten (meer dan 8 peuters) op de groep. Zijn er minder dan 8 peuters dan volstaat 1 PW-er dan zullen we een VVE coach inzetten of een BBL-er in opleiding.

Het is namelijk prettig als je met zijn tweeën bent omdat je dan tijdens de activiteiten goed kan observeren en anticiperen wanneer bijv. een kind stil is, teruggetrokken of juist heel druk. In sommige gevallen is het belang om die kinderen dicht bij je neer te zetten want dat geeft voor de kinderen, die stil of teruggetrokken zijn, een gevoel van veiligheid. Op deze manier kan je alle kinderen aan bod laten komen bij activiteiten, zeker ook de stillere kinderen.

5.2.1 Vorming van de groep

Door het kind te plaatsen bij Klavertje 4 kiest u voor opvang in groepsverband. Een groep bestaat uit verschillende kinderen die goed met elkaar kunnen spelen maar waar ook wel eens kleine conflicten ontstaan. Zonder dat kinderen in de verdrukking zullen komen zal er zoveel mogelijk rekening worden gehouden met ieder kind. Daardoor leren kinderen al vroeg rekening houden met elkaar.

5.2.2. Groeps grootte

Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en de beschikbare ruimte wordt de groeps grootte bepaald. Klavertje 4+ groep kan per dag maximaal 16 kinderen opvangen. De beroepskracht – kind verhouding is gebaseerd op de wettelijke vastgestelde normen. Zie onderstaand schema:

Per beroepskracht:

Acht kinderen in de leeftijd van 2 tot 3 jaar.

Acht kinderen in de leeftijd van 3-4 jaar

Dit houdt in dat twee beroepskrachten maximaal 16 kinderen mogen opvangen in de leeftijd van 2-4 jaar/

Klavertje 4 berekent de beroepskracht – kind verhouding met de rekentool die ontwikkeld is door de Rijksoverheid.

5.2.3 Voor- en nadelen van een horizontale groep

Kinderen opvangen in een horizontale groep zoals we op de Klavertje 4+ groep doen dat heeft voor- en nadelen.

Voordelen:

- kinderen zijn ongeveer even ver in hun ontwikkeling;
- veel contact met leeftijdsgenootjes;
- activiteiten kun je beter op elkaar afstemmen;
- ontwikkelingsachterstanden vallen eerder op;
- grote keus aan speelkameraadjes van eigen niveau.

Nadelen:

- meer competitie tussen kinderen omdat verschillen erg opvallen;
- regelmatig wisselingen.

Vaste gezichten 2-4 jarigen

Aan een kind worden twee vaste beroepskrachten toegewezen. Op de dagen dat het kind komt, is altijd minimaal één van deze twee beroepskrachten werkzaam. We hebben onze planning er zo op aangepast dat een kind altijd één vaste gezicht op de groep heeft met daarnaast een andere pedagogisch medewerker. Voor kinderen die flexibel komen naar Klavertje 4 geldt deze regel niet.

5.2.1 Breng- en haaltijden

Vaste breng- en haaltijden zijn van belang omdat het in de groep structuur en continuïteit biedt. De aandacht van de beroepskracht wordt door de vaste breng- en haaltijden niet onverwachts afgeleid van de kinderen. Hierdoor kan een beroepskracht intensief bezig zijn en blijven met de groep. Wanneer kinderen later gebracht of vroeger gehaald worden, geeft dit onrust op de groep. Deze onrust geldt zowel voor het kind dat gehaald wordt als voor de anderen kinderen en de beroepskracht op de groep. Uitzonderingen, zoals doktersbezoek, consultatiebureau, fysiotherapie zijn natuurlijk altijd in overleg mogelijk.

Brengen kan tussen 7.30 uur en 9.00 uur.

Halen kan tussen 17.00 uur en 18.30 uur (maandag tot en met donderdag) op vrijdag kan er gehaald worden tot 18.00 uur. Daarnaast is het mogelijk om te kiezen voor halve dagopvang. Dit geldt met name voor de VVE kinderen en kinderen die vanuit een arrangement 3 de Klavertje 4+ groep bezoeken.

Voor de reguliere kinderen is halve dag opvang ook mogelijk maar dit bespreken we samen met de ouder. Het is voor ons belangrijk dat de groepssamenstelling ten allen tijde in de gaten wordt gehouden.

De mogelijkheid bestaat om uw kind incidenteel te halen om 15.00 uur. Dit graag in overleg met de beroepskrachten om de rust zoveel mogelijk te behouden op de groep.

Wennen

Kinderen die voor het eerst komen mogen een aantal dagdelen komen 'wennen'. Kinderen kunnen op deze manier wennen aan de nieuwe omgeving. Ouders en beroepskrachten zullen van gedachten wisselen over het kind. Met ouders wordt van tevoren besproken hoe vaak een kind komt wennen op de groep. Kinderen komen een ochtend wennen het mag gebracht worden om 9.00 uur en gehaald om 13.00 uur. Dit om zoveel mogelijk onrust op de groep te voorkomen.

Kinderen die twee jaar worden en in overleg met de ouders worden overgeplaatst naar Klavertje 4+ groep zullen voordat ze twee jaar worden een aantal keren gaan wennen op de groep. Dit geldt ook voor kinderen die later dan hun tweejarige leeftijd naar de Klavertje 4+ groep gaan.

Extra dagdelen

Kinderdagverblijf Klavertje 4 biedt als extra service de mogelijkheid om opvang af te nemen voor uw kind buiten de vaste dagen. Wanneer u incidenteel opvang nodig heeft op een andere dag dan kan u dat via de website van Klavertje 4,

www.kdv-klavertjevier.nl en dan het kopje 'aanmelden' daar treft u het 'ruil / extra dagen formulier aan. Dit formulier komt direct in de mailbox van Klavertje 4 en binnen 1 dag krijgt u via het opgegeven mailadres een bericht of het verzoek kan worden gehonoreerd of niet, dit hangt af van de groepsgrootte en leidster-kindratio. Het kan zijn dat uw kind niet op zijn / haar eigen groep de extra dagdeel kan afnemen maar op een andere groep. Dit bespreken we met u en als u schriftelijk toestemming geeft (het liefst via de mail) dan plaatsen we uw kind op een andere groep.

In geval van structurele verandering van dagdelen dan kunt u zich het beste wenden tot de directie, Mireille Mooi, zij kan aangeven of dit mogelijk is qua planning.

In principe kan ziekte en vakantie niet geruild worden. Dit is alleen mogelijk indien er plaats is op de groepen. Wij bieden u echter geen garantie dat dit mogelijk is. U kunt hier dan ook geen rechten aan ontlenen.

5.2.5 Dag op Klavertje 4

7.30 uur - 9.00 uur	Ontvangst ouders en kinderen. Ouders en beroepskrachten wisselen informatie uit. De kinderen kunnen vrijspelen of een puzzeltje maken of kleuren.
9.00 uur	De dag gaat beginnen samen ruimen we de groep op.
9.45 uur	kinderen die zindelijk zijn gaan plassen op de wc en de andere kinderen worden verschoond.
09.10 uur	We gaan met de kinderen in de kring zitten en zingen een 'goedemorgen' liedje. Zo kijken we met zijn allen wie er zijn.
09.20 uur	We gaan de groep splitsen in twee kleine groepjes. Het ene groepje gaat als eerste de vertelkoffer doen en het andere groepje een activiteit. Dit wordt later gewisseld.
09.50 uur	Toilet-ronde en verschoonronde. De kinderen die zindelijk zijn of daarmee bezig gaan naar het toilet. De andere kinderen worden verschoond.
10.00 uur	Met zijn allen aan tafel. We zingen liedjes rondom het thema. Daar wordt er sap / water gedronken en een cracker of biscuitje gegeten.
10.30 uur	Buiten spelen, rondje wandelen, uitje naar de bibliotheek of de markt. Bij slecht weer zullen we binnen gaan gymmen. Er zijn verschillende gymattributen aanwezig waar we gebruik van kunnen maken.

11.30 uur	Toilet-ronde en verschoonronde. De kinderen die zindelijk zijn of daarmee bezig gaan naar het toilet. De andere kinderen worden verschoond
11.45 uur	We gaan met zijn allen aan tafel. De kinderen krijgen een warme maaltijd en een toetje. .
12.15 uur	De kinderen mogen vrij spelen op de groep.
13.00 uur	Kinderen die een halve dag komen spelen worden gehaald. De leiding en ouders wisselen informatie uit over de ochtend.
13.15 uur	Aangezien de kinderen niet meer slapen, wordt er wel een rustmoment ingelast. De kinderen kunnen een rustige activiteit doen aan tafel, boekje lezen etc.
14.00 uur	De kinderen (3+) gaan naar het klasje. De kinderen die niet naar het klasje gaan krijgen een andere activiteit aangeboden.
15.10 uur	We gaan met zijn allen opruimen. Daarna een toilet en verschoonronde.
15.30 uur	We gaan met zijn allen aan tafel. Er worden liedjes gezongen of een boekje gelezen. We gaan fruit eten, sap / water drinken en een cracker / biscuitje eten.
16.15 uur	Alle kinderen worden 'getut'. Dit betekent dat he gezicht en de handen worden gewassen, haren gekamd en de kinderen worden, indien nodig, verschoond. Na het tuten mogen de kinderen vrij spelen op de groep.
17.00 uur	Vanaf dit tijdstip zijn ouders welkom om hun kind(eren) op te halen. Ouders en leiding wisselen informatie uit over het verloop van de dag. Bij warm weer krijgen de kinderen nog wat te drinken.
17.45 uur	De kinderen krijgen nog een soepstengel en daarna nog wat hapjes brood.
18.30 (op vrijdag om 18.00 uur)	De dag op Klavertje 4 is voorbij

5.2.7 Dagindeling peuters

De dagindeling is een houvast voor de beroepskrachten en de kinderen. Het zorgt ervoor dat de kinderen op tijd eten, drinken, plassen, verschoond worden op naar het toilet gaan. Daarnaast blijft er voldoende tijd over voor vrijspel en groepsactiviteiten.

5.2.8 Plaatsingsbeleid

Op Kinderdagverblijf Klavertje 4 is ieder kind welkom. Alleen als de begeleiding veel zwaarder is vanwege een handicap en of een pedagogisch probleem kan het team tot de conclusie komen dat Kinderdagverblijf Klavertje 4 niet de juiste opvang kan bieden voor dat kind. Kinderdagverblijf Klavertje 4 kent geen moeilijke kinderen, wel kinderen die tijdelijk of constant meer aandacht nodig hebben.

5.3 Eten en drinken

Op Kinderdagverblijf Klavertje 4 wordt het snoepen zoveel mogelijk tot het minimum beperkt. Tijdens feestelijke gebeurtenissen zoals Pasen, Sinterklaas en Kerst wordt hierop wel eens een uitzondering gemaakt.

Eten en drinken is een gezamenlijke activiteit. Iedereen zit aan tafel en we zingen liedjes of lezen een boekje voor. Dit is een moment van samen zijn waarbij er een gezellige sfeer is. Voor kinderen is dit een rustmoment op de dag. Aan tafel wordt aandacht besteed aan eenvoudige tafelmanieren zoals: aan tafel blijven zitten, op elkaar wachten, zelf drinken en eten. Beroepskrachten geven hierin zelf het goede voorbeeld.

Tussen de middag krijgen de kinderen warm eten en een toetje dat bestaat uit magere yoghurt en vanille vla. Het warme eten wordt door de beroepskrachten 's ochtends klaargemaakt. Daarna zal het naar volgens de Hygiëne richtlijnen naar de Klavertje 4+ groep worden gebracht. Alle kinderen zitten gezamenlijk aan tafel en kinderen die zelf kunnen eten, eten zelf. De kleintjes worden geholpen. Tijdens het eten is er een gezellige sfeer.

Alle kinderen blijven aan tafel totdat iedereen het op heeft. Dit is belangrijk voor de rust aan tafel. Tevens zorgt de rust ervoor dat ieder kind op zijn of haar eigen tempo kan eten. Als kinderen niet in hun eigen tempo kunnen eten gaan ze 'schrokken'. De 'snelle' eters moeten leren geduld te hebben. Als iedereen het eten op heeft gaan de kinderen van tafel. Ze mogen nog even spelen.

5.4 De dagelijkse praktijk

5.4.1 Lichamelijke verzorging

- vaste tijden voor verschonen op het potje of toilet
- als het nodig is wordt er tussendoor ook regelmatig verschoond
- bij het verschonen wordt er opgelet dat de plooitjes goed schoon zijn en indien nodig zelf op de billen gedaan

Zindelijkheidstraining is het kind vertrouwd maken met alles wat met plassen en poepen te maken heeft. Tijdens de vaste verschoonmomenten vragen we of kinderen op het potje willen zitten of op het toilet. Dwingen doen we niet. Het kind mag zelf een stickertje plakken op een vel met zijn of haar naam erop als het geplast of gepoept heeft. Hiermee proberen we het kind te stimuleren om op het toilet of het potje te plassen of te poepen. Het kind moet eerst de controle over de sluitspieren kunnen beheersen voordat het zindelijk zal worden.

Vanaf het moment dat het kind thuis redelijk goed naar de wc gaat en bewust gaat plassen dan zal het KDV dit overnemen. Het kind heeft altijd de regie.

5.4.2 Geestelijke verzorging

Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt het belangrijk dat een kind in een omgeving verblijft waar het zich thuis voelt en zichzelf kan zijn. Belangrijk aspect hierbij is dat de ruimte waarin het zich begeeft gezellig en veilig is. Kinderen moeten kunnen spelen in een uitdagende omgeving die tevens vertrouwd is. Daarnaast heerst er rust en regelmaat. Deze aspecten zorgen ervoor dat het kind zich goed kan ontwikkelen.

Vaste rituelen:

- duidelijk afscheid nemen bij het brengen en halen
- voor het drinken 's ochtends en s' middags wordt er gezongen en of een verhaaltje voorgelezen
- wachten totdat iedereen klaar is met eten en drinken pas dan mag je van tafel
- warm eten tussen de middag met een toetje

Kinderen en beroepskrachten komen op vaste dagdelen. Indien nodig wordt hiervan afgeweken. We streven ernaar om met vaste invalkrachten te werken. Wanneer kinderen extra komen of een dag willen ruilen, streven we ernaar om de kinderen op te vangen op hun eigen groep. Wanneer dit niet mogelijk is wordt dit overlegd met de ouders.

Als er behoefte is, nemen de beroepskrachten de tijd om met de kinderen te knuffelen.

Voor het kind is er naast het samen spelen ook ruimte en gelegenheid om alleen te spelen bijvoorbeeld:

- puzzelen aan tafel
- bouwen aan tafel
- lezen op de bank

Als kinderen opvallend gedrag vertonen zoals niet opvallen, zich teruggetrokken gedragen of juist hyperactief gedrag laten zien, dan gaan we:

- het kind observeren
- afvragen: waarom doet het kind zo?
- gesprek met de ouders of het kind thuis dit gedrag ook vertoont
- kind heel bewust bij activiteiten betrekken

Emoties tonen en afreageren

Ieder kind reageert op zijn of haar eigen wijze. De beroepskrachten respecteren dit en laten het kind in zijn of haar waarde. Het kind krijgt alle vrijheid om zijn of haar emoties te tonen of af te reageren. Wanneer de beroepskracht een kind moeten corrigeren maken we het kind duidelijk dat we het gedrag van het kind afkeuren en niet het kind zelf.

Stimuleren taalontwikkeling

Beroepskrachten moeten het goede voorbeeld geven en letten op taalgebruik. Het kind wordt altijd serieus genomen en er zal spelenderwijs omgegaan worden met taal. Iedereen is de hele dag onbewust bezig met taal. Hierbij moeten de beroepskrachten stilstaan bij de volgende punten:

- hoe is mijn taalgebruik?
- luister ik wel goed?

- heb ik een goede luisterhouding?
- vraag ik genoeg?
- heb ik oogcontact met het kind?
- heb ik voldoende aandacht voor het kind als het iets aan het vertellen is?
- neem ik het kind serieus?
- dwing ik het kind om te praten als het eigenlijk niet wil?

Het is belangrijk dat een kind zich thuis voelt in de omgeving waar het verblijft, zodat het gemakkelijker gaat praten. Ons inziens zorgen onderstaande punten hiervoor:

- rust en regelmaat;
- het kind altijd serieus nemen;
- de tijd nemen om met het kind: te knuffelen, te lezen en aandacht te geven;
- proberen het kind te begrijpen.

Kinderen maken taalfouten. Hier wordt heel serieus mee omgegaan. We zeggen op een opvallende manier wel het goede woord.

Taal bij peuters

Stimuleren van taalontwikkeling bij peuters bij de volgende activiteiten:

- voorlezen;
- zingen;
- kringspelletjes;
- fantasiespel, poppen, lego, keukentje, boerderij;
- kleur – en taalspelletjes;
- werken met thema's.

Kinderen die niet zoveel praten, 'stille' kinderen, zullen we extra stimuleren, zonder daarbij te dwingen, om deel te nemen aan activiteiten.

Het team zal vooral spelenderwijs met taal omgaan dit ter voorbereiding op de basisschool.

Bij mogelijke problemen bij de taalontwikkeling bespreken we dit met de ouders.

Taalgebruik

- Het kind moet leren vragen: niet "Ik wil" maar "Mag ik?"
- Sommige spelletjes zoals schieten kun je verbieden. Ik wil niet dat je dat doet..., want dat is niet leuk...
- Aan 'rare' en of 'vieze' woorden schenken we niet teveel aandacht, wel zeggen we dat we dat niet leuk vinden.

Zelfredzaamheid

Belangrijk is dat kinderen leren zelf hun jas aan te doen, schoenen op de mat te zetten. Kleine opdrachtjes geven hoort hier ook bij. Hiermee geven we het kind het gevoel "dat hij groot is". Voorbeelden van kleine opdrachtjes zijn: slabbetje pakken, knijper verzetten etc..

We houden rekening met de eigen inbreng van een kind. De beroepskrachten hebben dan ook een begeleidende rol. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn of haar eigen tempo. We zullen daarom kinderen niet met elkaar vergelijken.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft zijn eigen verantwoordelijkheid voor de opvoeding van de kinderen. Maar daarnaast houdt Klavertje 4 zoveel mogelijk rekening met de wensen en ideeën van de ouders.

De wensen en de ideeën worden met de ouders besproken tijdens:

- intake gesprek;
- brengen van halen van het kind;
- gesprek met beroepskracht en of directie;
- ouderavonden.

Spelen staat bij Klavertje 4 voorop

De kinderen laten we zoveel mogelijk vrij spelen. Als de omstandigheden erom vragen, bijvoorbeeld kinderen zijn te druk, dan komen de beroepskrachten met initiatieven.

We stimuleren kinderen, zonder te dwingen, om iets nieuws uit te proberen.

- Kinderen stimuleren om mee te doen.
- Op vaste momenten activiteiten aan te bieden.
- Variatie in aanbod van activiteiten.
- Erop inspelen als een kind iets aangeeft.
- De kinderen de mogelijkheid bieden om zich te ontplooien op alle ontwikkelingsaspecten (sociaal, cognitief, motorisch).

Kinderen worden aangemoedigd om mee te doen aan activiteiten zoals puzzelen, spelletjes en memorie. Hiermee stimuleren we de intellectuele ontwikkeling. Kinderen zijn echter niet verplicht om mee te doen.

We vinden het belangrijk dat kinderen kennis maken met allerlei begrippen en materialen.

Belonen en corrigeren

Kinderen worden op een positieve manier benaderd door de beroepskrachten. Positief gedrag wordt beloond. De beroepskracht grijpt in als het gedrag van een kind de groep schaadt. Het gedrag van een kind wordt afgekeurd, niet het kind zelf.

De beroepskracht grijpt in als:

- gevaarlijk spel wordt gespeeld
- kinderen doordraaien
- Kinderen het eten en slapen verstoren
- Kinderen elkaar storen.

Opruimen

Kinderen moeten lekker kunnen spelen, dus alles zal door de kinderen overhoop gehaald worden. Peuters zien geen rommel, dit hoort bij hun leeftijd. Wel moet er regelmatig worden opgeruimd. Dit doen we voor elke groepsactiviteit zoals voor het drinken, voor een creativiteit aan tafel of voor we buiten gaan spelen.

Het team stimuleert kinderen mee te helpen met opruimen door:

- zelf het goede voorbeeld te geven
- aangeven dat we na het opruimen iets anders gaan doen zoals:
  - drinken, eten, fruit eten;
  - groepsactiviteit;
  - buitenspelen;
  - verhaaltje voorlezen;
- Gerichte opdrachten te geven;
- Kinderen complimentjes geven als ze mee helpen, dus belonen.

Wanneer er rommel gemaakt wordt zonder een doel, grijpen de beroepskrachten in. Wanneer kinderen leuk spelen mogen ze alles pakken en verplaatsen wat ze willen gebruiken in hun spel.

Bang zijn

Hoe gaat Kinderdagverblijf Klavertje 4 om met kinderen die bang zijn (spin, monster, harde geluiden.)

- Klavertje 4 neemt het kind altijd serieus en we zullen het niet afdoen met opmerkingen als: "Doe niet zo raar." of "Er is geen reden om bang te zijn."
- Kinderen mogen huilen als ze bang zijn, maar de beroepskrachten proberen het kind het vertrouwen te geven en te laten zien dat bang zijn niet nodig is (niet dwingen).

De beroepskrachten gaan samen met het kind kijken, we verjagen samen het 'monster', of halen de spin weg.

Wat doen we als een kindje veel huilt?

Kinderdagverblijf Klavertje 4 probeert het kindje tot rust te brengen, dit doen we door:

- op schoot te nemen;
- spelen met het kind;
- samen op de grond zitten;
- op ooghoogte met het kind praten zodat het rustig wordt.

Als het kind ontroostbaar is, neemt Kinderdagverblijf Klavertje 4 contact op met de ouders. In het belang van het kind overlegt Kinderdagverblijf Klavertje 4 met de ouders wat er gebeuren moet. Als er geen verandering komt in de toestand van het kind en het kind is niet ziek is de vervolgstap om te bepalen of het kind wel gelukkig is bij Kinderdagverblijf Klavertje 4.

In belang van het kind en Kinderdagverblijf Klavertje 4 zal er samen met de ouders een oplossing moeten worden gezocht, want een kind dat veel huilt voelt zich niet veilig, kan zich niet optimaal ontwikkelen. De meest voorkomende oplossing is dat een kind meer naar Kinderdagverblijf Klavertje 4 toe komt. Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft hier goede ervaringen mee. Een kind kan zich op deze manier beter hechten aan de beroepskracht en zal zich prettiger en veiliger voelen op de groep.

Speelgoed van thuis

Op Kinderdagverblijf Klavertje 4 is genoeg speelgoed aanwezig. Om te voorkomen dat meegebracht speelgoed kapotgaat of zoekraakt, doen de beroepskrachten op de groep het speelgoed in de tas van het kind. Wilt u het meenemen van speelgoed naar Kinderdagverblijf Klavertje 4 zoveel mogelijk beperken, nog beter is het om geen speelgoed mee te nemen.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt het wel belangrijk dat een kind zijn of haar eigen knuffel meeneemt. Dit vindt Kinderdagverblijf Klavertje 4 belangrijk omdat dit het kind troost kan geven als het boos of verdrietig is

Als er behoefte is, en kinderen geven het zelf aan, wordt er geknuffeld, gestoeid en schootspelletjes gedaan. Dit tussen de andere activiteiten door. Lichamelijk contact is voor kinderen en beroepskrachten erg belangrijk omdat het een vertrouwensband schept.

Afscheid nemen

Het is belangrijk dat een kind in alle rust afscheid neemt van de ouders en of verzorgers. Bij het brengen is het belangrijk dat de ouders en of verzorgers het kind de tijd geeft om te wennen. Samen rondkijken is ook prettig voor het kind. Daarnaast is het prettig voor de beroepskracht om de bijzonderheden van het kind te bespreken. Voor het kind moet het duidelijk zijn wanneer de ouders en of verzorgers weggaan. Bij het vertrek van de ouders en of verzorgers zwaaien het kind samen met de beroepskracht in de deuropening (of te maken raam) naar de vertrekkende ouders en of verzorgers. Kinderen die het moeilijk vinden om afscheid te nemen, worden na het zwaaien afgeleid of gestimuleerd om te gaan spelen.

Als het kind opgehaald wordt is er niet alleen tijd om te praten met de beroepskracht, maar ook om even met het kind te spelen.

Als het kind niet mee naar huis wil, overleggen we met de ouders en of verzorgers wat Kinderdagverblijf Klavertje 4 hieraan kan doen. Het is in het belang van het kind dat het geen strijd wordt om het kind weer mee naar huis te nemen.

Wanneer een kind na 4 jaar afscheid neemt van Kinderdagverblijf Klavertje 4 kan er worden getrakteerd, het kind krijgt een afscheidscadeautje, verjaardagsmuts en een we gaan met de kinderen pannenkoek of poffertjes eten bij Panoramahoeve.

6. VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

Sinds 1 januari 2018 is Klavertje 4 een VVE-locatie.

Visie

Kinderdagverblijf Klavertje 4 biedt professionele opvang, verzorging en begeleiding aan kinderen. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de individuele behoefte van het kind. Het doel is om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Ieder kind is uniek. We laten ieder kind in zijn waarde en we respecteren het individu. In de diversiteit van de kinderen zien we een uitdaging.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 biedt kinderen de mogelijkheid om zich in een veilige omgeving en in groepsverband te ontwikkelen. We spelen in op de ontwikkeling van de kinderen en staan open voor de kinderen. Een veilige omgeving daagt kinderen uit om te spelen, onderzoeken, experimenteren en zich te ontwikkelen.

We hechten veel waarde aan een goede relatie met ouders zodat de afstemming tussen KDV en ouder optimaal is.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 maakt gebruik van het periodiek invullen van observatielijsten in Pravoo (kindvolgsysteemvanultotvierjaar) om de ontwikkelingen van een kind goed in beeld te krijgen.

Het aanbod

We bieden VVE aan voor kinderen vanaf 2 jaar die een verwijzing hebben gekregen van het consultatiebureau. Kinderdagverblijf Klavertje 4 kan maximaal 3 tot 4 kinderen per dagdeel plaatsen in de Klavertje 4+ groep. We vangen gedurende 3 dagdelen, 15 uur per week een VVE-kind op, 40 weken per jaar.

In overleg is het mogelijk om de 1^e zes maanden te starten met 2 dagdelen, 10 uur per week.

In de Piramide projecten zit een opbouw in vier stappen. De stappen gaan van eenvoudig naar moeilijk, concreet naar abstract en van nabijheid en afstand. De opbouw sluit aan bij de manier van waarop kinderen leren. Eerst beginnen we bij wat het kind al kent en dan gaan we steeds een stapje verder. Het is belangrijk dat een kind zich veilig voelt in de groep, dus we beginnen dichtbij.

Op de Klavertje 4+ groep is het voor kinderen die een VVE verwijzing hebben mogelijk om 3 dagdelen te komen. Dit wordt in overleg met de ouders besproken. De tijden voor halve dagopvang zijn:

8.00 uur – 13.00 uur (ochtend) en 13.00 uur – 18.00 uur (middag). Op vrijdag sluit Klavertje 4 om 18.00 uur.

Daarnaast kunnen kinderen ook de dag worden opgevangen en dan gelden de volgende tijden: 8.00 uur -18.00 uur (dit geldt alleen voor VVE kinderen).

Het aantal medewerkers wordt aan de hand van de beroepskracht - kind ratio berekend daarnaast maakt Kinderdagverblijf Klavertje 4 gebruik van een VVE-coach en zij is gedurende de opvang van de VVE-kinderen aanwezig op de groepen. Ieder VVE-kind heeft recht op 5 uur begeleiding per week van een VVE coach.

VVE-begeleiding

We werken met het VVE-programma 'Piramide'. De thema's vormen de leidraad voor de verschillende activiteiten op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Hierbij richten we ons door middel van de activiteiten op:

Taal

Rekenen

Motoriek

Sociaal – emotionele ontwikkeling.

Piramide biedt de kinderen uitdagende, speelse activiteiten waarmee ze actief en zelf ontdekkend bezig kunnen zijn. De activiteiten spelen in op de verschillende stadia van ontwikkeling, waarin de kinderen zich bevinden.

Piramide bevat 12 thema's. Wij werken per jaar met 10 thema's de thema's die niet aan bod komen in dat jaar schuiven we door naar het volgende jaar. De planning is te vinden op de website van Klavertje. 4. De thema's sluiten aan bij wat jonge kinderen leuk vinden en wat zij dagelijks meemaken. Ieder thema duurt 3 weken.

Naast taal leren de kinderen omgangsvormen, hoe ga je met elkaar om in de groep. Ook leren ze luisteren naar andere volwassenen dan de ouders. Dit is een belangrijk onderdeel in de voorbereiding op de basisschool. Er is aandacht voor het kind in de groep, maar ook voor ieder kind apart. Onder deskundige begeleiding doen de kinderen activiteiten waar ze van leren, maar vooral ook plezier aan beleven.

VVE-kinderen worden naast de groepsactiviteiten ook individueel of maximaal met 2 kinderen begeleidt op minimaal 3 dagdelen per week. We bereiden de kinderen voor op de groepsactiviteiten zoals:

Uitleggen prentenboek, aangesloten wordt bij de betekening verlening van de kinderen
Woorden uitleggen behorend bij het thema en/of het prentenboek

Spelbegeleiding in themahoeken, die voor het thema is ingericht. Meespelen in de speeltuin, naar de gymles gaan, bezoek aan de bibliotheek en alle activiteiten die aan bod komen tijdens het thema op het gebied van creativiteit, zingen, bewegen etc..

Op deze manier zijn kinderen tijdens de groepsactiviteit vertrouwd met het project. Dit versterkt hun zelfvertrouwen waardoor ze zich beter kunnen ontplooiën.

Voorleeskoffer

Kinderdagverblijf Klavertje 4 werkt met een vertelkoffer. Tijdens ieder thema stellen we een prentenboek centraal. In de koffer zitten allerlei attributen die te maken hebben met het boek. Op deze manier werken we spelenderwijs aan de taalontwikkeling. Het boek wordt op de volgende manier uitgewerkt:

1^e week introduceren van het verhaal:

We gaan met de kinderen op het kleed zitten en de vertelkoffer wordt in het midden gelegd. In deze week laten we de kinderen spelenderwijs kennis maken met het boek en de materialen die erbij zitten. Zo komen we in de sfeer van het prentenboek. Hoe ziet de activiteit eruit:

- we gaan allemaal op het kleed zitten en de vertelkoffer ligt in het midden;
- we stellen vragen aan de kinderen over het thema;
- samen met de kinderen kijken we naar de kaft van het boek en we bladeren het boek door;
- we moedigen kinderen aan om iets te vertellen over de illustratie;
- we vragen aan de kinderen of ze kunnen voorspellen waar het boek over gaat.

2^e week

In deze week lezen we het boek voor aan de kinderen en we bekijken en benoemen alle attributen die in de koffer liggen. Hoe verloopt deze dag:

- lees het verhaal voor en maak gebruik van de attributen;
- lees niet in eigen woorden maar blijf bij de letterlijke tekst die in het boek staat;
- leg moeilijke begrippen kort uit indien je ziet dat kinderen het nodig hebben;
- presenteer de belangrijke personages uit het verhaal;
- indien mogelijk kinderen uitnodigen om verschillende zintuigen te gebruiken.

3^e week

In deze week krijgen de kinderen langzaam een beeld van het verhaal als geheel. We zorgen ervoor dat we vooraf en na het lezen van het verhaal de begrippen centraal stellen. Hoe verloopt deze stap:

- het verhaal nog eens voorlezen;
- moeilijke begrippen worden extra uitgelegd;
- naspelen van het verhaal met de attributen en kinderen laten meedenken voer het verloop van het verhaal;
- we laten kinderen verbanden leggen tussen de verschillende onderdelen van het verhaal bijv. onderdelen met elkaar vergelijken (wat is anders);
- nadenken over volgorde gebeurtenissen;
- verbanden zoeken tussen gebeurtenissen in het verhaal en eigen ervaringen.

Ons thema duurt 3 weken en stap 4 verdiepen komt aan bod in de 3^e week met de kinderen die meer aankunnen dan alleen het verbreden.

Met deze stap nodigen we kinderen uit om meer en moeilijkere verbanden te leggen (oorzaak – gevolg, middel – doel). Ook gaan we ze helpen door zich te verplaatsen in de personages in het boek. Hoe doen we dat:

- we laten de kinderen het verhaal (na) vertellen of naspelen;
- we lezen het boek nogmaals voor;
- we stellen denk en ervaringsvragen (waarom, hoe komt dat, heb je ook weleens...);
- we laten het kind relaties leggen zoals: oorzaak – gevolg en middel – doel bijv. wat heeft... nodig om....?;
- we laten de kinderen zelf probleempjes oplossen (wat zij jou doen...?).

Taal en taalbegeleiding

Als kinderen hun taal en denken op jonge leeftijd goed ontwikkelen, is dit een goede basis om optimaal van het onderwijs te profiteren. Bij kinderdagverblijf Klavertje 4 besteden we veel aandacht aan het taalaanbod. We stemmen het aanbod af op het taalniveau van het kind. Het is belangrijk dat peuters uitgedaagd worden om hun taal verder te ontwikkelen. Vanuit dat oogpunt zorgen we ervoor dat het aanbod prikkelend is.

Voor beroepskrachten is het belangrijk om:

- te voldoen aan de taaleis 3F zoals besproken bij 'interne kwaliteitszorg';
- in een rustig tempo spreken en duidelijk articuleren;
- iets nog een keer te zeggen in andere woorden;

- korte zinnen te gebruiken;
- taakaanbod te ondersteunen met mimiek, gebaren en materialen;
- 1 boodschap tegelijk te geven en te controleren of de boodschap aangekomen is.

Het is belangrijk om kinderen zelf aan het denken te zetten en op onderzoek uit te laten gaan en niet zelf te snel met een oplossing te komen. Door het goed stimuleren van de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling worden kinderen geprikkeld om zelf actief te zijn bij het leren van woorden, het ontwikkelen van ruimtelijke inzichten, het experimenteren met hoeveelheden en het begrijpen van de wereld om hem heen.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 stimuleert de taalontwikkeling door:

- de vertelkoffer;
- liedjes zingen;
- voorlezen en interactief voorlezen;
- 'Klaverklasje' voor 3 jarigen;
- meespelen met de kinderen om onderling taal te stimuleren;
- uitdagende hoeken te creëren per thema zodat het fantasiespel op gang komt en daarbij ook de taal onderling;
- tutoring, 1 op 1 met een kind gesprekken te voeren;
- we maken gebruik van de SLO doelen en ons kindvolgsysteem om kinderen in aanraking te laten komen met verschillende activiteiten op taalgebied.

Sociaal – emotionele ontwikkeling

We vangen kinderen op in een veilige omgeving. Het is belangrijk dat een kind zich veilig voelt in deze omgeving. Dan zal een kind zich in zijn/ haar eigen tempo optimaal kan ontwikkelen. De kinderen leren met elkaar te spelen, elkaar leren kennen, rekening houden met elkaar en ervaringen op te doen.

Het bieden van emotionele veiligheid houdt in dat Kinderdagverblijf Klavertje 4 zorg voor:

- Een veilige omgeving: we bieden een huiselijke omgeving met themahoeken waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen;
- Continuïteit beroepskrachten: de medewerkers werken op vaste dagen en we zorgen ervoor dat kinderen altijd een vast gezicht zien;
- Vertrouwde gewoontes: we nemen afscheid van de ouders door samen te zwaaien. Op tafel ligt er iedere ochtend ontwikkelingsmateriaal zoals: puzzels, lego, trein, stiften zodat kinderen zelf kunnen kiezen wat ze willen doen. Voor veel kinderen biedt dit een veilig gevoel om eerst een activiteit aan tafel te kunnen doen;
- Mogen zijn wie je bent: kinderen zijn niet verplicht om mee te doen met de activiteiten. We moedigen ze wel aan om mee te doen maar ze worden niet gedwongen.

Het bieden van de sociale ontwikkeling houdt in dat Kinderdagverblijf Klavertje 4 zorgen voor:

- Samenspel: aanbieden van groepsactiviteiten, zoals vertelkoffer, bewegingsspelletjes, gymmen, dansen, Klaverklasje enz.. We spelen ook in kleine

groepjes of individueel mee met de kinderen. Bij het spelen van bijv. een spelletjes leren kinderen op hun beurt te wachten;

- Betrokkenheid elkaar te helpen: we benoemen de handelingen die weg aan uitvoeren als weg aan spelen, creatieve activiteiten gaan doen of tijdens het 'Klaverklasje'. Wanneer een kind er niet in slaagt om een handeling uit te voeren, kan de hulp van leeftijdsgenootjes een stimulans zijn;

Geven en nemen: het is belangrijk dat kinderen leren in contact met anderen kinderen wat de uitwerking is van zijn/ haar gedrag op gedrag van anderen. In de peuterleeftijd is dit in volle ontwikkeling en we zullen de kinderen hierin ondersteunen. Kinderen leren te delen, helpen, troosten, rekening met elkaar te houden en om te gaan met conflicten. Op deze manier krijgt het kind inzicht in zijn/ haar gevoelens maar ook in gevoelens van anderen. We zullen de gevoelens blij, boos, verdriet angst enz. verwoorden;

Vrienden maken: we ondersteunen de kinderen met het maken van vrienden door mee te spelen. Op deze manier kan een nieuw kind wennen aan de groep en de groep wennen aan het nieuwe kindje. Ook kinderen die het moeilijk vinden om samen te spelen ondersteunen we hierbij zodat het leert om vrienden te maken.

Conflicten oplossen: we stimuleren en ondersteunen de kinderen om zelf conflicten op te lossen en hun grenzen aan te geven. We praten, indien er een conflict zich heeft voorgedaan, samen met de betrokken kinderen over wat er gebeurt en we bespreken de oplossing.

Motoriek en begeleiding

In het Piramideprogramma is er ruimte voor de motorische ontwikkeling. De kleine, grote en senso-motoriek komen aan bod in de activiteiten. Voorbeelden uit de praktijk hoe deze ontwikkelingsgebieden aan bod komen:

Grote motoriek (grote motoriek)

- Buitenspelen zonder spelmateriaal zoals rennen, lopen, springen, hinkelen en bewegingen die kinderen zelf verzinnen;
- Buitenspelen met groot materiaal zoals auto's, fietsen op driewieler, klim en klautertoestellen, glijbaan en wip;
- Spelen in de speeltuin,
- Gymmen in de gymzaal van de Ireneschool (vanaf eind oktober 2018 de Bijenkorfschool);
- Zang en bewegingsspelletjes zoals: 'we maken een kringetje, zakdoekje leggen, dansen, in de maneschijn';
- Fantasiespel: doen alsof (lopen als een konijn, springen als een kikker. Spelen met de blokken, verkleden en in de poppenhoek spelen.

Kleine motoriek (fijne motoriek)

- Bouwen met constructiemateriaal zoals duplo;
- Puzzelen;
- Kleuren;
- Plakken en verven;
- Kleien;

- Prikken en knippen;
- Trein;
- Boekjes lezen (omslaan van bladzijden);
- Kralen rijgen.

Senso – motorische ontwikkeling (gebruik van zintuigen: mond, oren, neus, ogen maar ook de huid om dingen mee te voelen)

- Spelen met scheerschuim;
- Spelen en lopen over verschillende materialen met blote voeten;
- Bellenblazen;
- Voeldoos;
- Proefspelletjes;
- Waterballonnen werpen.

Hoe meer een kind krijgt aangeboden en kan oefenen om ervaringen op te doen, hoe meer ene kind kan en kan leren. Wanneer een kind de ene vaardigheid onder de knie krijgt gaan ze vanzelf over op een (moeilijker) andere vaardigheid.

Rekenen

Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met vaardigheden zoals meten en tellen. Aan tafel tellen we aantal kinderen, de bekers die er op het dienblad staan. In spel komt tellen ook aan bod door het aantal blokjes van de toren te tellen. Meten brengen we onder de aandacht door kinderen naast elkaar te zetten en te bekijken wie het grootste is of wie de kleinste. Torens bouwen en te vragen in welke drinkbeker zit veel of weinig limonade.

We maken gebruik van de SLO doelen en het kindvolgsysteem om kinderen in aanraking te laten komen met verschillende activiteiten op rekengebied.

Logeerbeer

Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft een logeerbeer en hij heet Bobbi. Bobbi vindt het erg leuk om voor het slapen gaan te worden voorgelezen. Bobbi gaat iedere week met één kind mee naar huis. Bobbi heeft een koffertje en in dit koffertje zit:

- pyjama;
- tandenborstel;
- belevenissen schriftje;
- voorleesboek die het kind zelf mag uitkiezen bij Klavertje 4;
- evaluatieformulier.

In het belevenissenschrift vraagt Kinderdagverblijf Klavertje 4 de ouders om een stukje te schrijven en een foto te plakken van de logeerpartij van Bobbi de beer.

In het koffertje zit een evaluatieformulier voor de ouders die we graag ingevuld retour willen hebben om zo de bevindingen van dit project te kunnen evalueren en eventueel aan te passen.

We zorgen ervoor dat ieder kind aan de beurt komt. Voor een VVE-kind is het belangrijk dat er veel voorgelezen wordt. Op deze manier willen wij als organisatie daar een bijdrage aan leveren.

Planbord

In de groepsruimte hangt een planbord en iedere dag heeft een kind de beurt om de knijper te verplaatsen zodra er een andere activiteit gaat starten. Voor een VVE-kind geeft het planbord houvast.

Observatie en toetsen

De kinderen worden dagelijks geobserveerd en twee keer per jaar worden de observaties in Pravoo verwerkt. De observatie wordt gemaakt door de tutor en de pedagogische medewerker die het kind begeleidt tijdens groepsactiviteiten. Daarnaast worden de kinderen twee keer op jaar getoetst. We gebruiken hiervoor de Cito toetsen voor taal, rekenen, kleur en lichaamsdelen. We toetsen op 3 jarige leeftijd en met 3 jaar en 8 maanden.

De VVE-coach kan zien of het kind op bepaalde onderdelen extra begeleiding nodig heeft. De VVE-coach kan ook zien of het kind vooruitgang maakt in de ontwikkeling.

Door middel van verschillende registraties wordt de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig in de gaten gehouden.

We doen dit door:

- de vooruitgang en extra begeleiding wordt in Pravoo ingevuld;
- voor elk VVE kind een handelingsplan te maken;
- 1x in de twee maanden volgt een evaluatie tussen de VVE-coach en de leidinggevende;
- halfjaarlijkse observatie in het volgsysteem van Pravoo;
- regelmatig overleg met de VVE-coördinator over begeleiding op de groep, tutorgroep en individueel kind.

Interne kwaliteitszorg

De beroepskrachten voldoen allemaal aan de taaleis 3F (luisteren, spreken, gesprekken voeren en lezen) en 2F (schriftelijke vaardigheden). Indien een nieuwe medewerker hier nog niet aan voldoet zal het niet werkzaam zijn op de VVE-groep.

De PW-ers hebben minimaal Piramide deel 1 behaald of zijn in opleiding. Vijf medewerkers hebben Piramide deel 2 en we streven er naar dat iedere medewerker zowel deel 1 als deel 2 behaald.

Een VVE coach (Ellen Waaijbergen) zorgt voor de begeleiding van de VVE-kinderen. De coach werkt als extra beroepskracht op de groep.

We stellen jaarlijks een opleidingsplan op om de voorschoolse educatie van de medewerkers te onderhouden.

Tutor (VVE coach)

VVE-kinderen krijgen begeleiding van de een coach. Wij hebben ervoor gekozen om niet alleen de VVE-kinderen te begeleiden maar ook de kinderen die thuis geen Nederlands spreken en de kinderen die een 'D' of 'E' scoren op de toets.

De laatstgenoemde kinderen krijgen tutoring tot de volgende toets afname (3 jaar en 8 maanden). Op basis van deze toets bekijken we of we tutoring voortzetten of niet. De coach begeleidt ieder VVE-kind voor 5 uur per week op de groep. Dit houdt in dat ze individueel begeleid worden maar ook in groepsverband.

De coach werkt preventief met de VVE-kinderen één of twee dagen voordat het onderwerp wordt behandeld voor de hele groep gaat de coach met haar kinderen de activiteiten uitvoeren. Hiermee vergroten we het actief meedoen van de kinderen tijdens een groepsactiviteit.

Doordat de kinderen de dingen herkennen groeit hun zelfvertrouwen.

Kinderen die niet /weinig praten, geen Nederlands thuis spreken en kinderen die vanaf 2 jaar naar Klavertje 4 komen krijgen eerst tutoractiviteiten aangeboden die horen bij het 'Welkomprogramma'. Op deze manier kunnen ze wennen aan de nieuwe situatie en leren ze wat de rituelen en regels zijn.

We kiezen ervoor om de coach apart van de groepsleiding te laten werken. Dit geldt zowel voor de VVE-kinderen als voor de andere kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

De coach houdt rekening met de spanningsboog van de kinderen. Wanneer de betrokkenheid laag is dan wordt er gestopt met de activiteiten. Gemiddeld trekken we 15 minuten per keer uit voor een kind.

We kijken aan de hand van de observaties, toetsen en achtergronden van het kind of een kind tutoring nodig. Dit wordt eerst met de ouders besproken alvorens we starten met de tutoring.

De coach zal een aantal activiteiten in de groepsruimte doen maar ook activiteiten buiten de groepsruimte.

De coach, mentor en de leiding van de groep waar het kind verblijft bespreken samen welke activiteiten er aangeboden worden.

Alle observatiegegevens van de coach worden in het observatiesysteem gezet (Pravoo).

In de themavrije week zal de coach de activiteiten herhalen of het kind voorbereiden op het volgende thema.

Zorgstructuur

Het volgen van de ontwikkeling:

Het kindvolgsysteem van Pravoo is een instrument waarmee we de ontwikkeling van kinderen van 0-4 jaar in kaart brengen. Met dit instrument krijgen wij, beroepskrachten en ouders een compleet beeld van de ontwikkeling van het kind. De totale ontwikkeling komt aan bod in het systeem. De meest SLO-doelen zitten in het systeem verwerkt. We houden de SLO doelen naast het volgsysteem en maken aan de hand van beide instrumenten een goede observatie. Op basis van deze informatie spelen we in op de ontwikkelingsbehoeften van het kind. We stemmen op deze manier de activiteiten af op hun individuele mogelijkheden en de groeps mogelijkheden.

Kind besprekingen VVE-kinderen:

Twee keer per jaar bespreken we de observatie met de ouders. Als een kind start op driejarige leeftijd dan hebben we een gesprek wanneer het kind 3,5 jaar oud is en als het kind 3 jaar en 9 maanden is.

Met het bereiken van de driejarige leeftijd van het kind bespreken we in het oudergesprek de schoolkeuze met de ouders. Indien een ouder zich nog niet heeft ingeschreven op een school zullen we dit vragen alsnog te doen zodat er voldoende tijd is om voor het kind een passende plek te vinden.

In het 3 jaar en 9 maanden gesprek bespreken we met de ouders het 'overdrachtsformulier peuters'. Na goedkeuring en ondertekening gaat dit formulier samen met de toetsen naar de school. Indien school het wenst kunnen we er ook voor zorgen dat de gehele observatie wordt verzonden aan school.

Samen met de ouders gaan we naar de basisschool en we zorgen ervoor dat er een 'warme' overdracht plaatsvindt met de leerkracht, waar het kind in de klas komt, of met de IB-er van de school.

Zorg en overleg

In die tijd dat het kind wordt opgevangen door Kinderdagverblijf Klavertje 4 zijn de zorg en overlegmomenten vastgelegd. Een VVE-verwijzing wordt vastgesteld door het consultatiebureau. Zij zullen ouders informeren over de mogelijkheden van het VVE-traject. Het consultatiebureau geeft de verwijzing van de VVE-kinderen door aan de VVE-coördinator. Ouders mogen zelf de keuze maken in de opvanglocatie waar ze hun kind naar toe willen brengen. Wij geven de aanmelding door aan de VVE-coördinatoren. Op deze manier blijft het transparant waar een kind naar toe gaat en of ouders gebruik gaan maken voor een opvanglocatie. Indien ouders hun kind niet inschrijven dan zal hierop actie worden ondernomen door de VVE-coördinatoren en het consultatiebureau.

Voordat het kind voor de eerste keer bij Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt er een kennismaking plaats bij het kind en de ouders thuis. De kennismaking thuis geldt voor alle kinderen die een VVE-verwijzing krijgen ook voor degene die Klavertje 4 al bezoeken.

Na drie maanden komt de VVE-coördinator op de groep en zal kennismaken met het kind. Samen met de mentor van het kind worden de eventuele bijzonderheden en/ of specifieke problemen besproken. We zorgen ervoor dat de VVE-coördinator halfjaarlijkse gegevens ontvangt voor de resultaatmetingen.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 begeleidt de VVE-kinderen zelf maar kan ondersteuning vragen bij de VVE-coördinatoren.

Indien blijkt dat een kind tijdens de voorschoolse educatie extra zorg nodig heeft bespreken we dit, in overleg met de ouders, met de VVE-coördinator.

Doorgaande leerlijn

We hanteren het overdrachtsformulier, dat vastgesteld is voor alle kinderopvangorganisatie in Wageningen. Het formulier vullen wij in en als het kind 3 jaar en 9 maanden is bespreken we het met de ouders in het oudergesprek.

Na goedkeuring van de ouders wordt het formulier 3 maanden voordat het kind 4 jaar wordt naar de school gestuurd.

Dit geldt voor alle kinderen die Kinderdagverblijf Klavertje 4 bezoeken.

Voor VVE-kinderen is er een 'warme' overdracht. Ouders hebben al toestemming gegeven dat het overdrachtsformulier naar school wordt gestuurd. Dit gebeurt bij aanmelding van het kind bij de kinderopvangorganisatie. De mentor maakt een afspraak met de school om samen met de ouders en de leerkracht van het kind de overdracht te bespreken.

Om de doorgaande leerlijn zo goed mogelijk te laten verlopen maken we één keer per jaar een afspraak met de scholen waar de VVE-kinderen naar toe gaan. We zorgen voor afstemming op:

Thema's en doelen;

Pedagogisch handelen en pedagogisch klimaat zoals vastgelegd in pedagogisch beleid en schoolgids;

Volgen van de ontwikkeling: welke volgsysteem wordt er gebruikt, hoe vaak observeren we en hoe wordt alles vastgelegd in het systeem;

Planmatig werken;

Ouderbetrokkenheid;

Evaluatie van aangeboden begeleiding en zorg.

Alle verbetermaatregelen worden vastgelegd in dit VVE-plan.

Mireille Mooi en Ellen Waaienbergh zijn de contactpersonen voor de VVE-kinderen, de ouders en de coördinatoren.

De pedagogisch medewerkers worden op de hoogte gesteld van het document 'doorgaande leerlijn'.

Ouderbeleid

We vinden het belangrijk dat er een goede relatie is tussen de ouders en de kinderopvangorganisatie. We hebben als doel om samen te werken en samen de verantwoordelijkheid te nemen voor de ontwikkeling van het kind (eren) en elkaar daarbij ondersteunen en versterken.

We geven de ouderbetrokkenheid vorm door:

- Intake: de intake vindt thuis bij de ouders en het kind plaats. Op deze manier willen we informatie verkrijgen van de ouders en kennismaken met de ouders en het kind. Hiermee verlagen we de drempel voor de ouders en het kind.

In de intake bespreken we wederzijdse verwachtingen met betrekking tot samenspel tussen Kinderdagverblijf Klavertje 4 en thuis. We vertellen de ouders over ons VVE-beleid en we bespreken hoe ouders ondersteund willen worden;

- ouders krijgen van ons het VVE-werkplan uitgereikt waarin alles rondom VVE uitgelegd staat. Dit is hetzelfde als wat is opgenomen in ons Pedagogisch beleid;
- overdrachten begin en einde van de dag;
- 3x per jaar een voortgangsgesprek/ oudergesprek;
- versturen van de ouderbrief per mail waarin staat welk thema en wat het thema inhoudt;
- voordat een thema begint krijgen ouders woordkaarten van de woorden die in het thema aan bod komen. Op deze kaarten staan een plaatje en het woord. Ouders kunnen thuis de woorden en de plaatjes bespreken met de kinderen. Op deze manier krijgt het kind vaker het woord te horen dan alleen op het kinderdagverblijf;
- koffieochtenden: wij hebben niet zoveel VVE-kinderen dus we bespreken dit zelf met ouder wanneer ze een ochtend bij ons willen komen;
- ouders wijzen op bijeenkomsten die worden georganiseerd door derden zoals de bibliotheek, Startpunt enz. Wij werken samen met het consultatiebureau, bibliotheek, Startpunt. Vanuit de bibliotheek wordt onder andere de Voorleesexpress aangeboden voor taalbevordering. Vanuit Startpunt worden diverse bijeenkomsten georganiseerd voor ouders. Wij hangen de uitnodigingen op het prikbord in de hal van het kinderdagverblijf.

We bieden ouders concrete activiteiten aan zodat ze thuis de ontwikkeling kunnen stimuleren. Hiervoor vragen we expertise van de VVE-coördinatoren.

7. Observeren

Dagelijks observeren de beroepskrachten de kinderen zodat er aan het einde van de dag, als de kinderen worden opgehaald, een goede overdracht kan plaatsvinden.

In ons digitaal observatiesysteem, kindvolgsysteem van nul tot vier jaar, (Pravoo) wordt ieder half jaar alle kinderen gericht geobserveerd. Zijn er naar aanleiding van deze korte observatie opvallende signalen dan wordt dit met de ouders besproken.

Ieder jaar rond de verjaardag van het kind nodigen wij de ouders uit om de observatie van het afgelopen jaar te bespreken. De volgende observatiepunten komen onder andere aan bod: 'persoonlijkheid', 'afscheid', 'de relatie met de pedagogisch medewerker', 'de relatie met andere kinderen', 'eten en drinken', 'spel', 'taal', 'gestructureerde activiteiten', 'welbevinden', en 'verzorgen en slapen'. In de observatie is er ruimte om punten te onderbouwen. De observaties tot en met 3 jaar worden gemaakt door twee beroepskrachten. De observaties vanaf 3.5 jaar worden gemaakt door 3 medewerkers in deze observatie worden ook de bevindingen uit het 'Klasje' meegenomen. Wanneer er vragen zijn over de observatie wordt dit besproken met de andere medewerkers van het team.

Ouders worden uitgenodigd voor een oudergesprek om de observatie samen met de leidinggevende (tutor) en een medewerker van de groep waarin het kind verblijft te bespreken. Voor het oudergesprek krijgen de ouders een uitnodiging en een vragenlijst.

Ouders worden verzocht om de lijst een week voor het gesprek ingevuld te retourneren. Na het gesprek wordt er een verslag gemaakt die toegevoegd wordt in het dossier.

Als het kind 3,5 jaar is, volgt er een extra oudergesprek. In dit extra gesprek bespreekt de leidinggevende (tutor) en de medewerker van de groep waarin het kind verblijft met de ouders hoe het kind functioneert in het 'KlaverKlasje.' Ook krijgen de ouders de werkjes die het kind gemaakt heeft te zien. De observatie van het 'Klasje' wordt ook door twee medewerkers gemaakt.

Ouders mogen altijd een extra gesprek aanvragen. Klavertje 4 zal dan op verzoek van de ouders, indien mogelijk, op korte termijn een afspraak voor inplannen.

Indien de beroepskrachten opvallende signalen bijv.: gedragsproblemen (agressie, angst, drift), ontwikkelingsproblemen en aangeboren problemen (contactstoornis, lichamelijke beperking krijgen waarover het managementteam graag in gesprek gaat met ouders zal het managementteam dit aangeven. Tevens zal er met de ouders een afspraak gemaakt worden om deze opvallende signalen te bespreken. Indien nodig verwijst Klavertje 4 ouders door naar de huisarts, consultatiebureau, Startpunt Wageningen of Home Start (hulp bij opvoeden).

Klavertje 4 maakt sinds 1 januari 2015 gebruik van een overdrachtsformulier. Voordat een kind naar school gaat, wordt dit formulier in het laatste gesprek met de ouders besproken. De ouders ondertekenen dit formulier en dit ondertekende formulier zal samen met de en de toets resultaten verstuurd worden naar de basisschool van het kind. Wanneer school meer informatie wenst dan kunnen we de observatie mee sturen. Alle documenten worden digitaal aangeleverd aan school en aan de ouders. Indien gewenst kan aan de leerkracht van het kind een mondelinge toelichting gegeven worden. Dit kan op aanvraag van de leerkracht en van de ouders.

Het dossier van het kind wordt vijf jaar bewaard. Nadat deze termijn is verstreken, draagt Klavertje 4 zorg voor de vernietiging van het dossier.

Mentorschap

Ieder kind is gekoppeld aan een mentor. De mentor is de vertrouwde beroepskracht van uw kind. De mentor is werkzaam op de groep van uw kind en is tevens het aanspreekpunt van u als ouder. De mentor zal samen met andere pedagogisch medewerkers desbetreffende kinderen bespreekbaar maken en hun ontwikkeling volgen. Door het volgen van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind sluiten onze beroepskrachten aan op de individuele behoeven van uw kind. Tevens kan er door overleg met ouders, dit vindt ieder jaar plaats door middel van een oudergesprek, afgestemd worden hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen. Dit gebeurt ook wanneer u uw kind haalt en brengt en wanneer er behoefte is aan een extra gesprek.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt het prettig om oudergesprekken met 2 medewerkers te voeren. De bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind wordt altijd samen met de mentor en de leidinggevende besproken met de ouder.

Wie de mentor is van het kind wordt vastgelegd in ons observatiesysteem. Ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor is van hun kind.

7.1 Observeren, begeleiding en zorg peuters (vanaf het 3de jaar)

Aan de hand van de toets resultaten en de observaties bespreekt het team welke kinderen extra zorg nodig. De extra zorg en de behaalde doelen worden beschreven in een handelingsplan. Extra zorg is planmatig: doelen, begeleidingsactiviteiten en de evaluatie wordt hierin vastgelegd. Als het kind 3 jaar is wordt het handelingsplan besproken in het oudergesprek met de ouders. Samen met de ouders bespreekt het team de begeleiding (zie kopje tutoring) en geven we tips die de ouders kunnen gebruiken om met hun kind thuis te kunnen oefenen. De begeleiding van de kinderen starten we op na het maken van de toets (3 jaar).

Het effect van de extra begeleiding wordt geëvalueerd in het oudergesprek als het kind 3.5 jaar is. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het kindvolgsysteem van nul tot vier jaar (Pravoo) en het opgestelde handelingsplan voor de tutoring. In het handelingsplan wordt beschreven of de begeleidingsdoelen behaald zijn. Als de doelen niet behaald zijn, wordt, indien nodig, het plan bijgesteld.

Mocht de conclusie van het de evaluatie van het handelingsplan zijn dat het kind behoefte heeft aan extra ondersteuning door een externe zorgverlener dan wordt ook dit met de ouders besproken.

Het team bespreekt ook of Klavertje 4 informatie inwinnen bij een externe zorgverlener of dat de ouders dat zelf willen doen.

Extra hulp (tutoring)

Wanneer een peuter op de P1 toets een "D" of een "E" scoort, krijgt het kind extra hulp. De toets wordt geanalyseerd en op basis daarvan wordt er een handelingsplan opgesteld. We bespreken het handelingsplan in het 3.5 jaar gesprek. De extra hulp vindt plaats op een dagdeel dat de peuter aanwezig is.

De extra hulp tijd bedraagt ongeveer 15-20 minuten per keer. Naar aanleiding van de observatiegegevens, de evaluatie (die wekelijks na de tutoring gemaakt wordt) en de lijst van de onderdelen die het team gaan tutoren, kan het team meten of de extra hulp baat heeft. Indien nodig wordt de hulp bijgesteld.

Voor VVE-kinderen heeft Kinderdagverblijf Klavertje 4 een apart werkplan gemaakt. Dit plan staat in dit beleid bij punt 6.

Route van signalering tot advisering puntsgewijs

Signalering:

- Naar aanleiding van de observaties en de toetsen wordt gesignaleerd of een peuter een ontwikkelingsvoorsprong of een ontwikkelingsvertraging heeft;
- Tijdens de peutervergadering worden deze peuters besproken.

Verheldering:

- Peuters die een ontwikkelingsvoorsprong hebben mogen naar de "Pientere kinderen" (zie kopje "pientere kinderen" 2.7). Dit wordt met de ouders besproken in het oudergesprek als een kind 3.5 jaar is;

- De zorgen (bijv. toets score "D en E", taalachterstand) die de beroepskrachten heeft over een kind wordt met de ouders gedeeld in het 3.5 jaar gesprek. Ouders kunnen aangeven of ze de zorg herkennen;
- Als ouders de zorgen niet herkennen of ze zijn het niet eens met de route die het team wil gaan volgen, dan zal het team nogmaals het kind observeren maar dan aan de hand van de observatielijst "Communicatieve Redzaamheid." Komen uit deze observatielijst dezelfde signalen als bij de toetsen, dan wordt er een gesprek met de ouders gepland;
- Ouders worden gedurende het hele traject op de hoogte gehouden door de beroepskrachten en betrokken bij de stappen die worden ondernomen.

Handeling

- Er wordt een handelingsplan opgesteld naar aanleiding van de analyse die voortkomt uit de toetsen.

Diagnostisering

- Bij onvoldoende ontwikkeling bespreken de beroepskrachten van Klavertje 4 dit met de ouders en zullen we samen in gesprek gaan hoe we een kind verder kunnen helpen (wat kan Kinderdagverblijf Klavertje 4 doen en wat kunnen de ouders doen). Zijn er onvoldoende mogelijkheden, dan verwijzen de beroepskrachten van Klavertje 4 de ouders door naar de huisarts, CB of een andere instantie.

8. Personeel

De groep beroepskrachten bestaat uit:

- Gediplomeerde beroepskrachten met ervaring
- VVE coach
- Pedagogisch coach (2019)
- BBL-ers
- Beroepskrachten die net van school komen
- Stagiaires

Alle gediplomeerde beroepskrachten hebben tenminste een afgeronde PW-3 opleiding. Daarnaast kunnen beroepskrachten aanvullende cursussen volgen die voor Kinderdagverblijf Klavertje 4 belangrijk zijn.

Alle beroepskrachten zijn in bezit van BHV en kinder –EHBO. Dit wordt ieder jaar gehaald. Kinderdagverblijf Klavertje 4 streeft er naar dat iedere nieuwe beroepskracht de cursus BHV en kinder –EHBO gaat volgen.

De beroepskrachten die werken met baby's gaan daarvoor een scholing volgen. De scholing vangt aan in 2018 dit doen we gedoseerd. Alle medewerkers die met baby's werken zullen voor 2023 geschoold zijn.

De beroepskrachten voldoen allemaal aan de taaleis 3F (luisteren, spreken, gesprekken voeren en lezen) en 2F (schriftelijke vaardigheden). Indien een nieuwe medewerker hier nog niet aan voldoet zal het niet werkzaam zijn op de VVE-groep. Kinderdagverblijf Klavertje 4 streeft er naar dat iedere medewerker voldoet aan de taaleis 3F.

Ieder jaar wordt er een opleidingsplan gemaakt zodat er een goed overzicht is welke beroepskrachten extra scholing moeten hebben op de verschillende onderdelen. Denk aan Kinder- EHBO, werken met Baby's, taaleis 3F enz..

Om een bijdrage te leveren aan de opleiding van beroepskrachten in de kinderopvang begeleidt Kinderdagverblijf Klavertje 4 stagiaires van zowel de BOL-opleiding. Deze stagiaires staan als stagiaire boventallig op de groep. Een BBL-stagiaire werkt onder een gediplomeerde beroepskracht. De verantwoordelijkheid voor een groep wordt opgebouwd volgens onderstaand schema.

Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze vaststelling opleidingsfase
Fase 1: Overeenkomstig eerste 2 leerjaren drie of vier jarige PW-3/ 4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3/ 4 jaar; We leggen dit vast in een ontwikkelplan wanneer de formatieve inzet bij gesteld wordt.
Fase 2: Overeenkomst derde leerjaar PW-3/ 4	100%	

Kinderdagverblijf Klavertje 4 is aangesloten bij SBB. SBB zorgt voor de erkenning van leerbedrijven. Dit houdt in dat er samen met Kinderdagverblijf Klavertje 4 wordt bekeken of we stagiaires mag opleiden.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 beschikt over erkenning om stagiaires op te leiden voor hbo-pedagogiek, Sociaalpedagogisch Werk niveau 3 en 4 en helpende zorg en welzijn niveau 2.

Pedagogisch beleidsmedewerker / coach

De pedagogisch coach stimuleert de pedagogisch medewerkers in hun werk. Ze zal de medewerkers coachen tijdens hun dagelijkse werkzaamheden.

De pedagogisch coach stimuleert de medewerkers effectief en begeleid hen in de kwaliteit van hun pedagogisch handelen. Ze begeleidt hen ook bij het maken van een persoonlijk training / scholingstraject.

De pedagogisch medewerkers krijgen de mogelijkheid om zich verder te professionaliseren, te groeien om uiteindelijk het kind meer kansen en mogelijkheden te bieden en om nog eerder in te spelen op de ontwikkelingsbehoeften van het kind. Kortom een coach voor professionele en persoonlijke ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers.

Naast het coachen houdt de pedagogisch coach / beleidsmedewerker zich bezig met de ontwikkeling van het pedagogisch beleid. De coach heeft ook een taal bij het bewaken en invoeren van het pedagogisch beleid.

Hoe gaat dit in de praktijk:

- Uitbreiding van taken wanneer een coach de medewerkers aan het coachen is telt ze niet mee in de leidster – kindratio (de coach is boventallig op de groep).
- Coacht en begeleidt alle pedagogisch medewerkers
- Observeert en reflecteert op de dagelijkse praktijk van de interactie met de kinderen
- Geeft alle medewerkers de kans om te ontwikkelen
- Evalueert haar bevindingen met de medewerkers
- Zorgt ervoor dat er ieder half jaar een QuickScan wordt uitgevoerd door alle medewerkers om de doelen te bepalen voor het komende halfjaar.
- Evalueert ieder half jaar of de doelen behaald zijn, aangepast moeten worden. Zijn de doelen behaald dan gaat ze aan de slag met een volgend doel.

De coach heeft binnen Klavertje 35 uur coaching per jaar voor alle medewerkers. De coach bepaalt hoeveel uur iedere medewerker nodig heeft voor coaching. Dit kan per medewerker verschillen. De coach legt vast en houdt bij hoeveel uur ze aan iedere medewerker heeft besteed aan coaching en op welke onderdelen.

8.1 Beroepskrachten in opleiding

Kinderdagverblijf Klavertje 4 werkt met beroepskrachten die de BOL-opleiding doen (beroep opleidende leerweg) of de BBL-opleiding (beroepsbegeleidende leerweg). Een beroepskracht die de BOL-opleiding volgt is altijd boventallig op de groep aanwezig. Wij streven er naar om een stagiaire in aanraking te laten komen met alle werkzaamheden zodat ze een goed beeld krijgen van het werken in de kinderopvang. De stagiaire staat altijd onder verantwoordelijkheid van de gediplomeerde medewerker. De BOL-stagiaire zal geen overdrachten doen met de ouders in het 1^e jaar.

Een beroepskracht die de BBL-opleiding volgt wordt opgeleid door Kinderdagverblijf Klavertje 4 in de praktijk en gaat 1 dag in de week naar school voor de theorie. Door gesprekken te voeren met de student kunnen we snel handelen op wat een student wil leren en waar de punten liggen die we ondersteunen. Na een half jaar zullen deze medewerkers zoveel mogelijk werkzaamheden zelfstandig kunnen uitvoeren. De overdrachten met ouders worden zorgvuldig besproken met de leidinggevende. Dit is vaak het moeilijkste onderdeel voor een student. De ontwikkelingen en de bevoegdheden worden vastgelegd in een ontwikkelplan.

Een beroepskracht die de hbo-opleiding Pedagogiek volgt wordt opgeleid door Kinderdagverblijf Klavertje 4 zie omschrijving van 'beroepskracht BBL-opleiding'. De student zal naast de werkzaamheden op de groep ook een bijdrage leveren aan de te maken observaties, kind besprekingen, 1 op 1 contact met het kind en oplossingsgericht meedenken aangaande observatie van kinderen.

Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft negen medewerkers in dienst. We streven ernaar om vaste beroepskrachten tijdens vakantie en bij ziekte te vervangen door vaste oproepkrachten. We vinden het heel belangrijk dat de samenwerking met elkaar goed verloopt. Kinderen voelen spanningen in het team feilloos aan en dat is niet goed voor de sfeer op de groep.

De goede sfeer en de samenwerking bevorderen we door:

- Respect hebben voor elkaar en elkaars opvattingen
- Als groep naar buiten treden (elkaar niet afvallen)
- Teamvergaderingen (één in de zes weken)
- Overdracht: dagelijks het opschrijven van de belangrijke gebeurtenissen in de overdrachtsmap
- Samen koffie en of theedrinken
- Met het team een dagje of avondje uit
- Signalen en knelpunten zo snel mogelijk uit te praten

8.2 Achterwacht

Bij calamiteiten of als er maar één beroepskracht aan het begin (openen) of einde van de dag (sluiten) op de groep is, maakt Kinderdagverblijf Klavertje 4 gebruik van een achterwacht. De achterwacht bestaat alleen maar uit volwassenen. De achterwacht bestaat uit Mireille Mooi, indien zij zelf niet aan het werk is, of haar man Rob Mooi. Indien beide personen niet aanwezig zijn, vallen we terug op de medewerkers die hooguit 15 minuten van Kinderdagverblijf Klavertje 4 wonen.

8.4 3 uren regeling

Wij kijken af van de beroepskracht – kindratio op de volgende tijdstippen:

- 7.30 uur – 08.00 uur
- 12.30 uur – 14.30 uur
- 18.00 uur – 18.30 uur (maandag tot en met donderdag)
- 17.30 uur – 18.00 uur (vrijdag)

Het houdt in dat er op deze tijdstippen minder beroepskrachten aanwezig zijn. In de pauzes zijn er tenminste meer dan de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig. Bijvoorbeeld:

Er zijn 16 kinderen aanwezig en twee beroepskrachten. In de pauzes moet er één beroepskracht aanwezig zijn.

Ouders komen veelal op dezelfde tijdstippen hun kind(eren) halen of brengen. Indien de groepssamenstelling veranderd wordt er een turflijst gemaakt om ter controle te bekijken of we niet afwijken van de regeling.

Aan het einde van de dag is er altijd één beroepskracht aanwezig bij 8 kinderen. Zijn er meer kinderen dan zal de tweede beroepskracht langer aanwezig zijn.

Op andere tijden dan hierboven beschreven kijken wij niet af.

9. Contact met ouders/ verzorgers

Voor een kwalitatief goede kinderopvang is een goede communicatie met ouders heel erg belangrijk.

Tijdens een intakegesprek vindt het eerst contact met ouders plaats.

De directie praat met de ouders over het reilen en zeilen van Kinderdagverblijf Klavertje 4 en er wordt informatie uitgewisseld over het kind.

Voordat het kind komt, mogen kinderen dagdelen komen wennen op de Klavertje 4+ groep. Het wennen vindt plaats voordat de definitieve opvang begint. Kinderdagverblijf Klavertje 4 vindt dit belangrijk voor zowel de ouders als kinderen. Ouders voelen hoe het is om hun kind weg te brengen en kinderen kunnen wennen aan de nieuwe omgeving en aan de beroepskrachten.

Tijdens het brengen en halen van de kinderen vinden de meeste contacten met ouders plaats. Kinderdagverblijf Klavertje 4 benut deze tijd om een vertrouwensrelatie met de ouders op te bouwen en het uitwisselen van ervaringen over het kind. beroepskrachten hebben tijdens het halen en brengen alle tijd voor de ouders.

De beroepskracht zal ervoor zorgen dat de meeste verzorgende taken op deze momenten klaar zijn. Soms moet er een kindje naar het toilet of een schone luier.

Ouders kunnen altijd een afspraak maken met de directie voor een formeel gesprek.

Ieder kind wordt bij Kinderdagverblijf Klavertje 4 geobserveerd. Aan de hand van de observaties worden er gesprekken gevoerd met alle ouders.

Op deze manier wordt het welbevinden van een kind jaarlijks besproken. Voordat het kind naar de basisschool gaat, zal er een eindgesprek plaatsvinden.

De privacy zal te allen tijde gewaarborgd blijven. Vertrouwelijke informatie zal niet doorverteld worden aan derden en beroepskrachten hebben een beroepsgeheim. De Wet Privacy staat op de website van Klavertje 4.

Stagiaires maken verslagen over de kinderen. In deze verslagen zullen alleen de voornamen van de kinderen genoemd worden. Wanneer stagiaires gebruik willen maken van beeldmateriaal zoals video-opnamen of foto's zal dit in overleg met de ouders gedaan worden.

9.1 Informatie naar ouders/ verzorgers:

- Website;
- achter het besloten deel staat en document "ouderbeleid en informatievoorziening";
- een paar keer per jaar verschijnt er een nieuwsbrief;
- brieven worden in de tas gestopt of per mail of post verzonden;
- voor uitgebreide informatie kan een afspraak worden gemaakt met de directie;
- artikelen en andere informatie liggen in de hal bij de voordeur op de rand van de kapstok of hangen aan het prikbord in de hal.

Binnen Kinderdagverblijf Klavertje 4 is een oudercommissie aanwezig. De oudercommissie behartigt de belangen van de ouders.

9.2 Informatie van de ouders

Tijdens het halen en brengen van de kinderen kunnen de ouders en of verzorgers de beroepskrachten informeren over hun kind.

10. Problemen en of klachten

Intern klachtenbeleid

Het is voor u maar ook voor Kinderdagverblijf Klavertje 4 belangrijk dat we allemaal tevreden zijn. Het kan zijn dat u het niet geheel eens bent met de gang van zaken. Wanneer er klachten zijn over bijvoorbeeld: de begeleiding, materialen, hygiëne kunt u zich wenden tot de beroepskrachteng.

Als de klacht naar uw mening niet op een bevredigende wijze is afgehandeld kunt u zich wenden tot Mireille Mooi te bereiken op telefoonnummer: 0317-752410 of 06-46197112.

Uw klacht kunt u indienen door middel van het klachtenformulier die is te downloaden via de website (www.kdv-klavertjevier.nl) Of is op te vragen bij de directie.

De directie zal uw klacht binnen vijf werkdagen schriftelijk aan de ouders bevestigen. Hierna zal er een afspraak worden gemaakt om de klacht met de ouders te bespreken, om tot een oplossing te komen.

U kunt zich ook wenden tot de oudercommissie dit kan via de mail oc.klavertje4@gmail.com

Het is niet noodzakelijk om eerst de interne klachtenprocedure te doorlopen u kunt ook rechtstreeks een klacht indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang (contactgegevens staan onder het kopje "extern klachtenbeleid").

Extern klachtenbeleid

Wanneer de klacht na dit gesprek niet naar uw tevredenheid is afgehandeld, heeft u de mogelijkheid een formele klacht in te dienen bij de geschillencommissie.

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet Kinderopvang veranderd en worden de klachten door één orgaan, "Geschillencommissie Kinderopvang" behandeld. De belangrijkste verandering is dat deze Commissie uitspraken doet die bindend zijn. Kinderdagverblijf Klavertje 4 heeft zich aangemeld bij deze commissie.

De geschillencommissie behandelt bijvoorbeeld de volgende klachten:

- de afnemende kwaliteit van de opvang;
- het wijzigen van de openingstijden door de ondernemer en waar u extra voor moet betalen;
- het veranderen van locatie van vakantieopvang;
- een te betalen opzegtermijn van twee maanden;
- te betalen annuleringskosten, terwijl u ruim van te voren heeft geannuleerd;
- De vele wisselingen in personeel;
- De verzorging van uw kind;
- Andere zaken binnen de kinderopvangorganisatie, die niet goed gaan;
- Of u bent het als oudercommissie niet eens met een (voorgenomen) besluit van de ondernemer.

De geschillencommissie is te bereiken:

Postadres:

Postbus 90600

2509 LP Den-Haag

Telefoonnummer: 070-3105310 op werkdagen van 9.00 uur – 17.00 uur.

www.degeschillencommissie.nl